

ใบรับรองปัญหาพิเศษ
ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร
คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เรื่อง
การศึกษาการใช้สินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้าน
กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
A Study of Credit Utilization under Villages Community Fund Project
: A Case in Ampur Maesod, Chungwat Tak.

ของ
นางสาวพัชรินทร์ ใจยา
นางสาวศอลิญา ปันปิง

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
วท.บ. (บริหารธุรกิจเกษตร)
เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2547

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ 12125 , 12 / 12 / 47
(อาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ)

กรรมการปัญหาพิเศษ 12125 , 8 / 12 / 47
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ โนชัย)

หัวหน้าภาควิชา 12125 , 10 / 3 / 47
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อภิสิทธิ์ แก้วฉา)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

T098018

การศึกษาการใช้สินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้าน

กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

A Study of Credit Utilization under Villages Community Fund Project

: A Case in Ampur Maesod, Chungwat Tak.

โดย

นางสาวพัชรินทร์ ใจยา

นางสาวศอติญา ปันปัง

เสนอ

ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตร

รฟ. คณะเทคโนโลยีการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ 523ก เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (บริหารธุรกิจเกษตร)

๑๕๔๗

พ.ศ. 2547

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน 98018

วัน เดือน ปีนี้เสร็จคือ ๒๕๕๐

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีการใช้เงินเพื่อการพัฒนาอาชีพเดิมมากที่สุดถึงร้อยละ 63.51 ของเงินกองทุน สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ใช้เงินในการลงทุนผลิตทางการเกษตรได้รับผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความสามารถชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านได้ทั้งหมดและครบตามกำหนดเวลา โดยเงินที่นำมาชำระคืนนั้นได้มาจากผลตอบแทนการลงทุนจากเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน จากการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ซึ่งแหล่งเงินกู้ที่สำคัญ คือ ธนาคารของรัฐบาล เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) ธนาคารออมสิน เป็นต้น จากเงินออมของตนเอง หรือสหกรณ์และกลุ่มออมทรัพย์อื่น ๆ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ อาชีพ การศึกษาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างรายได้ และ เพศ อายุ การศึกษา ไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างงาน ส่วนอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกับการสร้างงาน ไม่สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้

จากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า การใช้สินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีการใช้เงินกู้กองทุนหมู่บ้านเพื่อนำไปพัฒนาอาชีพเดิม สร้างอาชีพใหม่ สร้างอาชีพเสริม สร้างงาน ทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น ตลอดจนนำไปใช้ลดรายจ่ายในการประกอบอาชีพและใช้จ่ายหมุนเวียน ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สรุปได้ว่านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นนโยบายที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินกองทุนในระดับหมู่บ้าน ช่วยให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ช่วยแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบไปด้วยในโอกาสเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศอีกด้วย

คำนิยม

การศึกษาและเรียบเรียงปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ ทั้งนี้ด้วยความกรุณาในการให้คำปรึกษา และคำแนะนำ ตลอดจนการตรวจทานแก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ให้มีความถูกต้องจาก อาจารย์เสาวคนธ์ เลิศกาญจนะ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงและขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์รังสรรค์ โนชัย กรรมการปัญหาพิเศษ ที่ได้ตรวจแก้ไขข้อบกพร่องตลอดจนปรับปรุงพร้อมช่วยตรวจทานเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น และขอขอบคุณ ดร. ธำรงค์ เมฆโหรา กรรมการตรวจการพิมพ์ที่ได้ช่วยตรวจความถูกต้องในการพิมพ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจเกษตรทุกท่านที่ได้อบรมให้ความรู้ในด้านสาขาวิชาต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษาอยู่ ณ สถาบันแห่งนี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องคอมพิวเตอร์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการใช้ห้องคอมพิวเตอร์และคำแนะนำในการพิมพ์

สุดท้ายนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบุคคลในครอบครัว ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือ ให้คำปรึกษาและคอยเป็นกำลังใจในการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ตลอดมา

พัชรินทร์ ใจยา
ศอลิญา ปันปึง
มีนาคม 2547

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(4)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการศึกษา	3
นิยามศัพท์	3
วิธีการศึกษา	5
การเก็บรวบรวมข้อมูล	5
การวิเคราะห์ข้อมูล	7
บทที่ 2 แนวคิดในการศึกษา	8
การตรวจเอกสาร	8
กรอบแนวคิดในการศึกษา	14
สมมติฐานการศึกษา	14
บทที่ 3 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	16
นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	16
วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	16
กลไกและโครงสร้างการบริหารกองทุน	17
หลักการจัดสรรเงิน	19
ที่มาของเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	19
การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง	19
กระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน	20
การควบคุมการรับ-จ่ายเงินกองทุน	24
ผู้มีสิทธิกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางการพิจารณาให้เงินยืม	25
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน	26
กองทุนหมู่บ้านอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	26
ผลการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้าน	27
การจัดตั้งกองทุน	28
บทที่ 4 ผลการศึกษา	30
ข้อมูลทั่วไป	30
เพศ	30
อายุ	30
สถานภาพ	31
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	31
ระดับการศึกษา	32
การประกอบอาชีพ	33
รายได้ของครัวเรือน	34
การใช้สินเชื่อกองทุนหมู่บ้าน	35
การกู้เงินของสมาชิกกองทุน	35
ประเภทการใช้เงินกองทุนหมู่บ้าน	36
ผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้าน	39
การชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน	39
แหล่งเงินทุนของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	40
ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา	41
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	46
สรุป	46
ข้อเสนอแนะ	47
เอกสารอ้างอิง	49
ภาคผนวก	52

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	รายละเอียดของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง	6
2	รายละเอียดการใช้เงินกู้ในการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุน	26
3	งวดการ โอนเงินกองทุนหมู่บ้าน	27
4	ประเภทการจัดชั้นและกิจกรรมการส่งเสริม	28
5	ระดับการจัดชั้นกองทุนของกองทุนหมู่บ้านอำเภอแม่สอด	29
6	เพศของกลุ่มตัวอย่าง	30
7	อายุของกลุ่มตัวอย่าง	31
8	สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	31
9	จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง	32
10	ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง	32
11	การประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	33
12	รายละเอียดการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง	34
13	ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด ของรายได้ทั้งครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง	35
14	การกู้เงินและอัตราดอกเบี้ยเงินกองทุนหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง	35
15	ประเภทการใช้เงินกองทุนของกลุ่มตัวอย่าง	36
16	ค่าเฉลี่ยของลักษณะการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง	37
17	รายละเอียดการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่าง	37
18	ผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้าน	39
19	แหล่งที่มาของเงินที่นำมาชำระหนี้เงินกู้กองทุนหมู่บ้าน	40
20	การกู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นของกลุ่มตัวอย่าง	41
21	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา กับ การสร้างรายได้	42
22	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา กับ การสร้างงาน	44

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการศึกษา	14
2	โครงสร้าง กลไกในการบริหารกองทุน	18
3	โครงสร้างของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	21
4	ขั้นตอนการอนุมัติเงินยืมให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	22
5	ขั้นตอนการชำระเงินยืมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	23

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและปัญหาของการศึกษา

ในการพัฒนาประเทศที่ผ่านไปตามแนวนโยบายที่มุ่งสร้างความเจริญเติบโต ความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ เพื่อที่จะให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในด้านอาชีพและรายได้ ซึ่งส่งผลให้เกิดความแตกต่างระหว่างรายได้ของภาคการเกษตรกับนอกภาคการเกษตร ถึงแม้ว่าหลังจากเกิดสภาวะวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศใน พ.ศ. 2540 รัฐบาลจะมีการแก้ไขปัญหาโดยขยายสินเชื่อสู่ภาคการเกษตรเพิ่มมากขึ้น แต่ถือว่ายังไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง เพราะประชาชนที่อยู่ในภาคการเกษตรส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในชนบทและประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีฐานะยากจน มีที่ดินทำกินน้อย ขาดเงินทุนในการประกอบอาชีพ ถึงแม้จะมีการขยายสินเชื่อสู่ภาคการเกษตรแล้วก็ตาม ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถกู้เงินจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ ได้ สาเหตุอาจมาจาก ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ มีอัตราดอกเบี้ยสูง และไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ จึงไม่มีสิทธิกู้เงินต่อ อีกทั้งปัญหาด้านผลผลิตทางการเกษตรที่มีปริมาณมากเกินความต้องการและมีคุณภาพไม่ได้มาตรฐาน ทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ ผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับจึงน้อย ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายต่าง ๆ หรือแม้กระทั่งจ่ายชำระหนี้ที่เกิดขึ้น จึงทำให้ต้องมีการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนนอกระบบซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยสูงมาชำระหนี้และใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการบริโภค เมื่อถึงเวลาชำระหนี้แหล่งเงินทุนนอกระบบก็กู้เงินสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นต้น หมุนเวียนอย่างนี้เรื่อยไป

รัฐบาลได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้เน้นความสำคัญของการกระจายรายได้เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของรายได้ระหว่างประชาชนกลุ่มต่าง ๆ โดยเฉพาะประชาชนในภาคเกษตรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ และอาศัยอยู่ในชนบทและเพื่อแก้ไขปัญหาความบกพร่องของการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว โดยกำหนดให้มีการวางแผนพัฒนาประเทศให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น จึงได้กำหนดนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ก่อตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาท และให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองบริหารจัดการกันเอง โดยมีวัตถุประสงค์ให้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตและจัดการหมู่บ้านและชุมชนให้เห็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง มีการเกื้อกูลผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ราชการ เอกชนและประชาสังคมและเป็นการกระจายอำนาจในท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน และเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำหรับกองทุน เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายและบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ และสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผู้การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต โดยตั้งเป้าหมายที่จะให้เงินกองทุนดังกล่าวถึงหมู่บ้านเดือนกรกฎาคม 2544 ซึ่งรัฐบาลได้กำหนดทิศทางการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2545 ตามคำแถลงประกอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 ของนายกรัฐมนตรีต่อสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2545 เฉพาะนโยบายเร่งด่วนในเรื่อง “กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” มีจำนวนเป้าหมายหมู่บ้านและชุมชนเมืองทั้งหมด 74,881 แห่ง จัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 ให้จำนวน 11,950 ล้านบาท (เฉลย แสงอุสาห์, 2545)

ในพื้นที่ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีฐานะยากจน ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพเป็นของตนเอง ภาระหนี้สินเดิมส่งผลให้ไม่สามารถกู้เงินจากแหล่งเงินทุนจากสถาบันการเงินที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำได้ ทำให้ขาดแคลนแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เมื่อได้ก่อตั้งและดำเนิน โครงการกองทุนหมู่บ้านขึ้น มีกองทุนหมู่บ้านที่ได้ประกาศรับรองสถานภาพและได้รับ โอนเงินกองทุน 1 ล้านบาท จำนวน 78 กองทุน ประชาชนจำนวนมากสนใจสมัครเป็นสมาชิกกองทุนและกู้เงินเพื่อใช้เป็นทุนในการประกอบอาชีพ เพราะถือเป็นแหล่งเงินทุนแห่งใหม่ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำและไม่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน ผลการดำเนินงาน โครงการในปีที่ผ่านมาพบว่ามีจำนวนเงินกองทุนหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากสมาชิกในแต่ละกองทุนมีการชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยครบตรงตามกำหนดการชำระเงิน ดังนั้นผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลของการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ว่าสามารถก่อให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ แล้วก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มจากการใช้เงินจากกองทุน และศึกษาถึงแหล่งที่มาของเงินที่นำไปใช้ในการชำระคืนเงินกองทุนหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาการใช้เงินเชื่อกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ถึงการนำเงินเชื่อ ไปใช้ในทางที่ก่อให้เกิดรายได้ การสร้างงาน แล้วเกิดมูลค่าเพิ่ม
2. เพื่อศึกษาถึงแหล่งที่มาของเงินที่นำไปชำระคืนเงินเชื่อกองทุนหมู่บ้าน ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงผลการใช้เงินเชื่อกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่จะแสดงให้เห็นถึงการสร้างงาน สร้างรายได้
2. เพื่อทราบถึงแหล่งที่มาของเงินที่สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก นำไปใช้ในการชำระคืนเงินเชื่อกองทุนหมู่บ้าน

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษานโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ เนื่องจากกองทุนนี้มี 2 ส่วน คือ กองทุนหมู่บ้านในชนบทและกองทุนหมู่บ้านในชุมชนเมือง จึงศึกษาเฉพาะกองทุนหมู่บ้านในชนบท ซึ่งเป็นการศึกษาผลการใช้เงินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้าน และผลการชำระคืนเงินเชื่อกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในปี พ.ศ. 2545
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ เริ่มตั้งแต่ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติได้ประกาศรับรองสถานภาพ และมีการโอนเงินทุน 1 ล้านบาท ให้แก่กองทุนแล้วถึงระยะเวลาครบรอบ 1 ปี ดำเนินงานของแต่ละกองทุน

นิยามศัพท์

กองทุน หมายถึง กองทุนหมู่บ้านในพื้นที่ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

กองทุนหมู่บ้าน หมายถึง กองทุนที่เกิดขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและชุมชน เมื่อเริ่มก่อตั้งจะได้เงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติหมู่บ้านและชุมชนละ 1 ล้านบาท เพื่อนำไปบริหารจัดการให้ประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน คุ้มภัยตามประเภทและอัตราดอกเบี้ยต่ำ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมี ความรับผิดชอบที่จะบริหารกองทุน จำนวนทั้งหมด 15 คน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชนในหมู่บ้าน สมาชิกจะทำการคัดเลือกกันเอง โดยกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะดำรงตำแหน่ง คราวละ 2 ปี เมื่อครบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วาระจะมีการจับฉลากออกกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจะมีการประชุมร่วมกันเพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่

สมาชิกกองทุน หมายถึง สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

สินเชื่อกองทุนหมู่บ้าน หมายถึง สินเชื่อที่รัฐบาลจัดให้แก่กองทุนหมู่บ้าน กองทุนละ 1 ล้านบาท โดยให้แต่ละกองทุนนำไปบริหารจัดการเพื่อให้สมาชิกกองทุนได้นำไปใช้ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ

อายุ หมายถึง อายุของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ต่ำกว่า 31 ปี อายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี อายุ 51-60 ปี และอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาขั้นต่ำสุดถึงขั้นสูงสุดของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน โดยแบ่งออกเป็น 6 ระดับ

1. ต่ำกว่าประถมศึกษาตอนต้น
2. ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6)
3. มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 -ม.6)
5. ประกาศนียบัตรอาชีวศึกษา
- 6.ปริญญาตรีขึ้นไป

อาชีพ หมายถึง อาชีพที่เป็นที่มาของรายได้หลัก ซึ่งในการศึกษาค้างนี้กำหนดเป็น 5 อาชีพ คือ การผลิตทางการเกษตร ค้าขาย ด้านช่าง อุตสาหกรรมในครอบครัว และอื่น ๆ

รายได้ หมายถึง ผลตอบแทนใด ๆ ที่ได้รับจากการประกอบอาชีพโดยเฉลี่ยบาทต่อปี

การสร้างงาน หมายถึง การที่มีการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้แล้วก่อให้เกิดอาชีพนอกเหนือหรือเปลี่ยนแปลงจากอาชีพเดิม หรือมีการนำไปลงทุนเพิ่มในการประกอบอาชีพเดิม

การสร้างรายได้ หมายถึง ผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจากการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ในการประกอบอาชีพ

อาชีพใหม่ หมายถึง อาชีพที่เกิดขึ้นภายหลังจากมีการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ และมีการเปลี่ยนแปลงจากอาชีพปัจจุบันเป็นอีกอาชีพหนึ่ง

อาชีพเสริม หมายถึง อาชีพที่เกิดขึ้นภายหลังจากมีการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ และยังคงมีการประกอบอาชีพเดิมอยู่

มูลค่าเพิ่ม หมายถึง ผลตอบแทนใด ๆ ที่เพิ่มขึ้นจากการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ในการประกอบอาชีพ

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกที่ใช้เงินซื้อกองทุนหมู่บ้าน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น กำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 4,876 คน โดยจำแนกกองทุนหมู่บ้านที่ได้ประกาศรับรองสถานภาพ และมีการโอนเงินทุน 1 ล้านบาท ให้แก่กองทุนแล้ว ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 78 กองทุน โดยแบ่งกลุ่มตามเขตการปกครองเป็น 8 ตำบล ดังนี้

1.1 ตำบลท่าสายลวด ประกอบด้วย 6 กองทุน ได้แก่ วังตะเคียน แม่ดาว ห้วยม่วง ริมเมย ท่าอาจ และหนองกิ่งฟ้า

1.2 ตำบลแม่กุ ประกอบด้วย 10 กองทุน ได้แก่ แม่กุหลวง แม่กุน้อย ปูเตอร์ ฝาลาด หนองน้ำเขียว แม่กุใต้ แม่กุเหนือ แม่กุใหม่ท่าซุง โกช่วย และห้วยผักหละ

1.3 ตำบลแม่ดาว ประกอบด้วย 6 กองทุน ได้แก่ แม่ดาวสัน โรงเรียน แม่ดาวกลาง แม่ดาวใต้ แม่ดาวสันแป้ แม่ดาวพะะ และดอนไชย

1.4 ตำบลแม่ปะ ประกอบด้วย 9 กองทุน ได้แก่ แม่ปะเหนือ แม่ปะกลาง ห้วยกะโหลก แม่ปะใต้ ปากห้วยแม่ปะ ห้วยหินฝน หนองบัว แม่ปะบ้านสัน และพระธาตุ

1.5 ตำบลมหารวัน ประกอบด้วย 12 กองทุน ได้แก่ มหารวัน เจดีย์ไค้ะ ม่อนหินเหล็กไฟ ใหม่แม่โกนเคน แม่โกนเคน ห้วยไม้แป้น เจดีย์ไค้ะใหม่ ห้วยน้ำขุน ห้วยมawangค์ ห้วยหมี เจดีย์ไค้ะเหนือ และปางวัว

1.6 ตำบลแม่ละเมา ประกอบด้วย 8 กองทุน ได้แก่ ห้วยชะอุ ปางสำน ห้วยพลู ชงชัย ยางห้วยชะอุ ขุนห้วยส้มป่อย ขุนห้วยช้างไล่ และห้วยปลาหลด

1.7 ตำบลพระธาตุผาแดง ประกอบด้วย 6 กองทุน ได้แก่ ขุนห้วยแม่สอด แม่ดาวใหม่ ค้างกิบาล หัวฝาย พะเต๊ะ และถ้ำเสือ

1.8 ตำบลแม่กาษา ประกอบด้วย 13 กองทุน ได้แก่ แม่กี้ดหลวง แม่กี้ดสามท่าใหม่ โกกโก แม่กี้ดใหม่ โพธิ์ทอง แม่กี้ดสามท่า ไทยสามัคคี ใหม่ริมเมย ใหม่พัฒนา แม่กาษาใหม่ไหลท่า น้ำดิบ แม่กาษา และห้วยบง

ใน 8 ตำบลนี้ ทำการคัดเลือกตำบลมา 3 ตำบล โดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จะได้ตำบลที่เป็นตัวแทนของอำเภอ ดังนี้ ตำบลท่าสายลวด ตำบลแม่กาษา และตำบลแม่ดาว เนื่องจากตำบลท่าสายลวดเป็นพื้นที่ติดต่อระหว่างชายแดนไทย-พม่า จึงเป็นพื้นที่เศรษฐกิจของอำเภอ ตำบลแม่กาษาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นตำบลที่มีจำนวนกองทุนหมู่บ้านและสมาชิกกองทุนมากที่สุด ประกอบกับมีพื้นที่กว้างทำให้มีการประกอบอาชีพทางการเกษตรที่หลากหลาย ส่วนตำบลแม่ตาวเป็นตำบลที่ได้ผ่านการจัดมาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และทุกกองทุนได้รับมาตรฐานระดับที่ 1 (AAA) ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ดีที่สุด

2. การกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยการคัดเลือกกองทุนมาเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนตำบลละ 2 กองทุน โดยใช้วิธีการจับสลาก จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 กองทุน จากนั้นจะทำการคัดเลือกประชาชนมาเป็นตัวอย่างกองทุนละ 25 เปอร์เซนต์ ของสมาชิกผู้ที่ได้รับอนุมัติให้กู้เงินกองทุนจะได้จำนวนตัวอย่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 112 ตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่างเพื่อการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถามใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ จากบัญชีรายชื่อสมาชิกผู้ที่ได้รับอนุมัติให้กู้เงินกองทุน โดยตัวอย่างแรกของแต่ละกองทุนจะใช้วิธีการจับสลาก ตัวอย่างต่อไปจะอยู่ที่ K หน่วย (ตัวอย่าง) ถัดไป

$$\text{โดยที่ } K = \frac{N}{n}$$

N คือ จำนวนประชากรของแต่ละกองทุน

n คือ จำนวนตัวอย่างในแต่ละกองทุน

ตารางที่ 1 รายละเอียดของจำนวนตัวอย่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

รายชื่อกองทุน	จำนวนสมาชิก	จำนวนตัวอย่าง
แม่ตาวแพะ	116	29
แม่ตาวกลาง	85	21
แม่กาษา	80	20
ห้วยม่วง	64	16
แม่กีดหลวง	60	15
ริมเมย	44	11
รวม	449	112

3. การสร้างแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 ข้อมูลการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. การทดสอบแบบสอบถาม ใช้กับตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการจะศึกษา โดยนำไปสอบถามกับจำนวนประชาชนร้อยละ 25 ของจำนวนตัวอย่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้านในแต่ละกองทุน จะได้จำนวน 28 ตัวอย่าง

ข้อมูลทุติยภูมิ ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยและสิ่งพิมพ์ห้องสมุดของสภาวิจัยแห่งชาติ หอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หอสมุดสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ อินเทอร์เน็ต กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เพื่ออธิบายสภาพทั่วไปของโครงการ ความเป็นมา รูปแบบขั้นตอนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน เพื่ออธิบายถึงลักษณะของผู้ใช้สินเชื่อกองทุนหมู่บ้าน ลักษณะการใช้สินเชื่อตลอดจนการชำระคืนสินเชื่อของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป MINITAB เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา เช่น ความสัมพันธ์ของ เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ต่อการสร้างรายได้ เป็นต้น โดยใช้ค่าสถิติทดสอบที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ และนำมาอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ทดสอบ คือ

F-test เพื่อทดสอบความสัมพันธ์หรือความแตกต่างของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเกณฑ์การตัดสินใจ โดยเปรียบเทียบค่าระดับนัยสำคัญ (significance) กับระดับนัยสำคัญที่กำหนด ถ้าค่า significance น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก

Chi-Square test เพื่อทดสอบความสัมพันธ์หรือความแตกต่างของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่มีลักษณะเป็นความถี่ จากการทำตารางจำแนกสองทาง เกณฑ์การตัดสินใจโดยเปรียบเทียบค่าระดับนัยสำคัญ (significance) กับระดับนัยสำคัญที่กำหนด ถ้าค่า significance น้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดจะปฏิเสธสมมติฐานหลัก

บทที่ 2

แนวคิดในการศึกษา

บทนี้เป็นการนำเสนอผลงานการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการใช้สินเชื่อของเกษตรกรจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ตลอดจนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดตั้งและการนำนโยบายกองทุนหมู่บ้านไปปฏิบัติ ปัญหาในการจัดตั้งกองทุน การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ความพึงพอใจ ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้าน ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์การใช้สินเชื่อเงินกองทุนหมู่บ้านของ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

การตรวจเอกสาร

ทม พุทรวรงค์ (2539) ได้ศึกษาปัญหาการใช้สินเชื่อเกษตรกรของธนาคารพาณิชย์ กรณีศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่าธนาคารพาณิชย์ ร้อยละ 48.5 มีลูกหนี้สินเชื่อเกษตรกรที่ไม่สามารถนำเงินมาชำระคืนได้ตามกำหนดเวลา ในจำนวนนี้ ร้อยละ 27.3 เป็นลูกหนี้สินเชื่อเกษตรกรที่เคยขอเลื่อนระยะเวลาการชำระหนี้มาแล้ว ซึ่งธนาคารพาณิชย์ได้ขอผ่อนผันการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้สินเชื่อเกษตรกรดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 21.2 และธนาคารพาณิชย์สามารถเรียกเก็บหนี้จากลูกหนี้สินเชื่อเกษตรกรที่ไม่สามารถชำระคืนได้ ร้อยละ 81.8 นอกจากนี้ยังพบว่าธนาคารพาณิชย์ร้อยละ 57.6 ไม่ดำเนินการฟ้องร้องลูกหนี้ที่ไม่ได้ชำระเงินเพราะเห็นว่าไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี สำหรับสาเหตุของปัญหาการชำระหนี้คืนของสินเชื่อเกษตรกรนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากกรณีที่เกษตรกรไม่มีระเบียบในการใช้เงิน ซึ่งได้แก่ การใช้เงินผิดวัตถุประสงค์อย่างฟุ่มเฟือยเป็นอันดับแรก รองลงมาเกิดจากสาเหตุของการตกต่ำของราคาสินค้าเกษตร

อาลิษา อาดำม (2540) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการใช้สินเชื่อของธนาคารในเขตพื้นที่ยากจน ศึกษากรณีกลุ่มลูกค้านักวิชาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาอำเภอเมืองบุรีรัมย์ พบว่าแม้ว่ากระบวนการภายในกลุ่ม กระบวนการเรียนรู้ และการได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จะไม่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ในกลุ่มลูกหนี้ที่มีอัตราการชำระหนี้เกินกว่าร้อยละ 90 และกลุ่มลูกหนี้ที่มีอัตราการชำระหนี้ต่ำกว่าร้อยละ 70 ถึงอย่างไรก็ตาม กระบวนการภายในกลุ่มยังคงมีบทบาทสำคัญต่อการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก กล่าวคือ หัวหน้ากลุ่มมีบทบาทสำคัญต่อกลุ่มในการกำหนดระเบียบให้สมาชิกต้องชำระหนี้ตรงตามกำหนด และสมาชิกกลุ่มก็มีการให้ความช่วยเหลือกันในการให้ยืมเงินเพื่อชำระหนี้ รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อสัญญาเงินกู้ของตนเองด้วย จึงพยายามจะชำระหนี้ให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรงตามกำหนด ไม่ว่าจะชำระคืนเงินกู้ด้วยการใช้เงินจากการประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร เงินที่บุตรส่งมาให้ เงินกู้จากพ่อค้า/ร้านค้าในท้องถิ่น และเงินกู้จาก ธ.ก.ส. งดใหม่เพื่อชำระหนี้สินเดิม

นิกร มาตุพรหม (2542) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรปลูกข้าวนาปรังเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง ภูมิศึกษาอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าประเภทของการใช้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และแหล่งเงินกู้อื่นคือปัจจัยที่สำคัญของการชำระหนี้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกร อธิบายได้ว่าเกษตรกรที่กู้เงินเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการเกษตรมีแนวโน้มที่จะชำระคืนเงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรปลูกข้าวที่กู้เงินเพื่อใช้ในประเภทอื่น และไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ส่วนเกษตรกรที่มีแหล่งเงินกู้จากแหล่งอื่น ๆ และนำเงินกู้ไปประกอบอาชีพทางการเกษตรมีความสามารถที่จะชำระคืนเงินกู้ได้มากกว่าเกษตรกรรายอื่นที่นำเงินกู้ไปใช้อย่างอื่น และไม่เกี่ยวข้องกับการเกษตรด้วยเช่นกัน

วฏญณณ์ บุญธิมา (2542) ได้ทำการศึกษาความต้องการสินเชื่อของลูกค้านาคาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร พบว่าลูกค้า ธ.ก.ส. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับ ป.4 -ป.7 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน จำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2 คน รายได้รวมในฟาร์มเฉลี่ย 31,699 บาทต่อปี รายได้รวมนอกฟาร์มเฉลี่ย 55,489 บาทต่อปี ส่วนใหญ่มีที่ดินเป็นของตนเอง และไม่มีการกู้เงินแหล่งใดเลยนอกจาก ธ.ก.ส. จะสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด เงินที่นำมาชำระหนี้เงินกู้ มาจากรายได้ทั้งการเกษตรและนอกการเกษตร โดยปัจจัยทางด้านเพศ การศึกษา รายได้รวมในฟาร์ม รายได้รวมนอกฟาร์ม สภาพการถือครองที่ดิน หนี้เงินกู้ การติดต่อกับพนักงานสินเชื่อ ประเภทอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร และประสบการณ์ประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร จะมีความสัมพันธ์กับความต้องการสินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องในการเกษตร ในส่วนของปัญหาและข้อเสนอแนะของลูกค้า ธ.ก.ส. คืออัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงเกินไป ซึ่งทาง ธ.ก.ส. ควรลดอัตราดอกเบี้ยลง ในขณะที่เดียวกันขั้นตอนของการอนุมัติสินเชื่อ ยังมีความล่าช้า เพราะฉะนั้นจึงควรมีการปรับปรุงขั้นตอนการอนุมัติสินเชื่อให้เร็วขึ้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางด้านราคาผลผลิตตกต่ำ จึงควรมีการหาตลาดรองรับผลผลิตที่ออกสู่ตลาด

มณี ชุตินาวุฒิกุล (2543) ได้ศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากการนำสินเชื่อการเกษตรไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ศึกษาเฉพาะกรณีธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เกษตรกรในพื้นที่ภาคกลาง พบว่าภายหลังการได้สินเชื่อการเกษตร เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น มีจำนวนผลผลิตมากขึ้น มีรายได้ถึงแม้จะไม่มากพอที่ชำระเงินต้นธนาคารได้ทั้งหมด แต่ก็เพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้ เช่น การกินอยู่ การส่งเสียบุตรทางการศึกษา การรักษาพยาบาลหากเกิดการเจ็บป่วย การดูแลสภาพบ้านเรือนหากชำรุด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรมีครอบครัวที่อบอุ่น มีการดูแลเอาใจใส่สมาชิกในครอบครัว ตลอดจนมีการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชนและช่วยกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ย่อมแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่สมควรแก่สภาพ นอกจากนี้ถ้าหากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธนาคารได้ให้คำแนะนำเพิ่มเติม ด้านข้อมูล เทคนิค และช่องทางการตลาด ก็จะทำให้เกษตรกรได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นมากกว่าการอำนวยความสะดวกแต่เพียงอย่างเดียว

เฉลย แสงอุส่าห์ (2544) ได้ศึกษาการก่อเกิด การพัฒนาและการนำไปปฏิบัติของนโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่าการก่อเกิดนโยบาย เป็นการนำนโยบายกองทุนพัฒนาชนบท ที่มีการดำเนินการอยู่เดิมมาเป็นแบบเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยพิจารณารูปแบบ โครงสร้างการบริหารและการจัดการมาดัดสรรนำสิ่งที่ดี มาใช้ประโยชน์ในการกำหนดกรอบนโยบายขึ้นมาใหม่ แก้ไขปัญหาที่เคยเกิดขึ้นและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งการเกิดนโยบายนี้สอดคล้องกับตัวแบบทางวิชาการเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายที่เรียกว่า ทฤษฎีตัวแบบปรับแก้ของเดิม นโยบายจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้พัฒนาจากนโยบาย “กองทุนพัฒนาชนบท” ที่ได้เริ่มจัดตั้งขึ้นตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยกองทุนพัฒนาชนบท พ.ศ. 2527 ซึ่งมีการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาสาระและเปลี่ยนแปลงหน่วยงานรับผิดชอบมาหลายครั้ง จากการศึกษารูปแบบนโยบาย พบสาระความแตกต่างที่สำคัญของนโยบาย ๆ นี้กับนโยบายเดิมที่กล่าวถึงในประเด็นที่สำคัญ คือ นโยบายนี้มอบเงินทุนให้แก่ทุกหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกันตามเขตการปกครอง คือ หมู่บ้านละล้านบาทให้ประชาชนในหมู่บ้านบริหารเงินกองทุนกันเองตามหลักประชาธิปไตยในรูปแบบคณะกรรมการกองทุน โดยให้คณะกรรมการกองทุนแต่ละหมู่บ้าน บริหารเงินด้านจ่ายเงินกู้ให้แก่สมาชิกกองทุน โดยผ่านระบบบัญชีของธนาคารเท่านั้น ไม่ให้มีเงินผ่านมือคณะกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งการรับชำระหนี้เงินกู้ด้วย เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่เป็นเพียงที่เลี้ยงคอยให้ความช่วยเหลือ แนะนำและเสนอแนะการดำเนินงานเท่านั้น ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจแทนกองทุนหมู่บ้านหรือกองทุนชุมชนเมือง การนำนโยบายไปปฏิบัติ นโยบายที่ดำเนินการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนเป็นสำคัญ มีการจริงจัง การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม และบริหารจัดการ โดยการสร้างทีมงานมากกว่ามุ่งใช้การควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีทางวิชาการที่เรียกว่า ทฤษฎีตัวแบบการพัฒนาองค์กร (organization development model)

กมลลักษณ์ ดิษยนันท์ (2545) ได้ทำการศึกษาศักยภาพและปัญหาในการจัดการกองทุนหมู่บ้านในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าศักยภาพในการจัดการกองทุนหมู่บ้านเริ่มจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกและชุมชน ตั้งแต่การรวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง สมาชิกและคณะกรรมการส่วนใหญ่มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านเป็นอย่างดี รวมถึงการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นการตัดสินใจในการกำหนดระเบียบข้อบังคับของกองทุนหมู่บ้าน และร่วมปฏิบัติตามระเบียบที่ตั้งไว้ มีการสมัครเข้าเป็นสมาชิกมากกว่าครึ่งหนึ่งของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ร่วมดำเนินกิจกรรมกองทุนร่วมกัน เช่น การระดมทุน การถือหุ้น การฝากออมทรัพย์สัจจะรายเดือน เป็นต้น สมาชิกและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านให้ความร่วมมือในการประชุมสม่ำเสมอ คณะกรรมการได้จัดทำรายงานการประชุม จัดทำบัญชีชี้แจงให้สมาชิกทราบเป็นครั้งคราว มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการเงินกองทุน และสมาชิกส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการจัดการกองทุนหมู่บ้านของตนเอง จากผลการศึกษาเกี่ยวกับศักยภาพของสมาชิกและชุมชน พบว่าสมาชิกกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่มีความรู้ในระดับปานกลาง จากเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การสนทนากลุ่มสรุปได้ว่ากรรมการมีความรู้ในระดับปานกลาง สมาชิกและคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีส่วนร่วมในกองทุนหมู่บ้านในระดับปานกลางและดี ตามลำดับ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดการกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกและคณะกรรมการส่วนใหญ่ คือ เงินกองทุนไม่เพียงพอควรปรับเพิ่มให้เหมาะสมกับขนาดของหมู่บ้าน อัตราดอกเบี้ยสูง ระยะเวลาการกู้ยืมสั้นเกินไป ควรปรับลดอัตราดอกเบี้ย และขยายเวลาการกู้ยืมตามลักษณะโครงการ คณะกรรมการยังขาดเงินทุนในการบริหารจัดการ และคำตอบแทน ควรมีการจัดสรรเงินทุนในการบริหารจัดการ คำตอบแทนหรือเบี้ยเลี้ยงให้แก่คณะกรรมการให้เพียงพอเพื่อเป็นสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน ควรจัดเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาดูแลช่วยเหลือเป็นระยะ ๆ ควรมีระยะเวลาในการศึกษาข้อมูลก่อนการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน และควรมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขยายผลของกองทุนหมู่บ้าน เช่น ส่งเสริมอาชีพ และจัดหาตลาดผลผลิต เป็นต้น

ชลิตา บุษราคัม (2545) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณี กิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของคณะกรรมการหมู่บ้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านอายุ โดยกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีอายุน้อยจะมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานมากกว่ากรรมการที่มีอายุมาก จำนวนครั้งในการได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน โดยกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีจำนวนครั้งในการได้รับการอบรมความรู้บ่อย ๆ มีแนวโน้มที่จะมีความรู้ความเข้าใจมากกว่ากรรมการที่ไม่ค่อยได้รับการอบรม จึงทำให้มีผลการปฏิบัติงานดีกว่า ประสิทธิภาพในการเป็นกรรมการกองทุนอาชีพอื่น ๆ ในหมู่บ้าน โดยกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่เคยมีประสบการณ์ในการเป็นกรรมการกองทุนอื่น ๆ ในหมู่บ้านย่อมมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในรูปแบบของคณะกรรมการจึงปฏิบัติงานได้ดีกว่ากรรมการที่ไม่เคยเป็นกรรมการกองทุนอื่น ๆ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้าน โดยกรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้านมากจะมีผลการปฏิบัติงานดีกว่ากรรมการกองทุนหมู่บ้านที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้านน้อย

ดวงฤดี พรหมกลีกร (2545) ได้ศึกษาผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่เข้าร่วม โครงการ ภูมิศึกษา อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษามีการใช้จ่ายเงินกู้ตามระเบียบของกองทุนอย่างเหมาะสม และคาดว่าจะสามารถส่งคืนได้ทันตามกำหนดเวลา โครงการกองทุนหมู่บ้านช่วยลดปัญหาความยากจน ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดการกู้เงินจากแหล่งเงินกู้อื่น สร้างอาชีพเสริม สามารถช่วยเหลือประชาชนในกรณีฉุกเฉิน ทำให้ชุมชนได้รับการพัฒนา ประชาชนมีความมั่นคงทางการเงินเพิ่มขึ้น มีความสามารถในการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น ลดการว่างงาน ลดการย้ายถิ่นฐาน สร้างการมีส่วนร่วมในครอบครัว สร้างความพึงพอใจในชีวิต และการรวมตัวของชุมชนอันเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคม รายได้ที่เพิ่มขึ้นส่งผลต่อพฤติกรรมกรบรโภคของชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่นำไปใช้ในการบริโภค การศึกษาของครอบครัว

และการลงทุนในการประกอบอาชีพมีเพียงไม่ถึงร้อยละ 50 ที่นำเงินรายได้ที่เพิ่มขึ้นไปใช้จ่ายในการซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย

เบญจมาศ วงษ์สุวรรณ (2545) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองในการดำเนินงานกองทุนชุมชนเมือง ศึกษากรณีชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกองทุนหมู่บ้านสูง และคณะกรรมการกองทุนมีส่วนร่วมมากที่สุดในด้านร่วมประชุม รองลงมาคือ ร่วมพิจารณาเงินกู้ ร่วมตรวจสอบ ร่วมดำเนินการตามโครงการ และคณะกรรมการมีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือ ร่วมประเมินผล

ภูริชญา เหมรธา (2545) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอนุกรรมการระดับเขตต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศึกษากรณีกองทุนชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าด้านความคิดเห็นของคณะอนุกรรมการระดับเขตต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในภาพรวม คณะอนุกรรมการมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อแยกความคิดเห็นเฉพาะด้านพบว่า มีความคิดเห็นในด้าน ความชัดเจนของนโยบายเห็นด้วยอยู่ในระดับค่อนข้างมากเช่นเดียวกับการมอบหมายงาน และด้านการสนับสนุนจากองค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ส่วนในด้านของการติดตามและประเมินผล คณะอนุกรรมการระดับเขตเห็นด้วยอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย เพศ การศึกษา อาชีพ รายได้ และประสบการณ์ในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ ของรัฐ ไม่ได้เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ส่วนอายุ การได้รับข้อมูลข่าวสาร การเข้ารับการประชุมสัมมนา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ขงยุทธ เจริญรัตน์ (2545) ได้ทำการศึกษา การประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศึกษาเฉพาะกรณี กองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร พบว่าสมาชิกกองทุนเกือบครึ่งหนึ่งเห็นว่างบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจำนวนชุมชนละ 1 ล้านบาท นั้น ไม่เพียงพอต่อความต้องการของชุมชน ส่วนคณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่เห็นว่า จำนวนเงินที่ได้รับการจัดสรรเพียงพอต่อความต้องการของชุมชน คณะกรรมการเป็นบุคลากรที่มีความเหมาะสมทั้งด้านความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์เพียงพอ และเหมาะสมที่จะบริหารกองทุนให้ประสบผลสำเร็จได้ ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และการได้รับการสนับสนุน จากหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานอื่น ๆ อยู่ในระดับที่ดี คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่ มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานกองทุนสูง การประเมินด้านการดำเนินการมีความเหมาะสมในทุกด้าน โดยมีการวางแผน และมีการกำหนดเป้าหมายการดำเนินการ แต่พบว่าการจัดเตรียมข้อมูลของชุมชนยัง ไม่มีความเหมาะสม การประเมินผลด้านการดำเนินงานของโครงการ สมาชิกเห็นว่าโครงการสามารถช่วยพัฒนาอาชีพเดิมให้มีรายได้ดีขึ้น และสมาชิกมีความพอใจในกองทุนอยู่ในระดับปานกลาง

ยิ่งยศ ศรีจรูญ (2545) ได้ทำการศึกษาการประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าสมาชิกกองทุนนำเงินกู้ยืมจากกองทุนไปประกอบอาชีพตามที่ เสนอขอขอกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 99.50 โดยกู้ยืมเงินไปเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม มากที่สุด เนื่องจากเป็นอาชีพเดิมที่ทำอยู่แล้ว และมีความถนัดมากกว่าอาชีพอื่น ๆ โดยสมาชิกกองทุนมีความเห็นว่าอัตราดอกเบี้ยมีความเหมาะสม ขั้นตอนการกู้ยืมไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน คณะกรรมการกองทุนมีการติดตามและสนับสนุนกิจกรรมของสมาชิกอย่างสม่ำเสมอ ทำให้สมาชิกกองทุนมีความสามารถในการส่งเงินกู้ยืมได้ตามกำหนด สมาชิกกองทุนร้อยละ 11 ไม่สามารถส่งเงินกู้ยืมได้ตามกำหนด ร้อยละ 72.73 มีสาเหตุเนื่องมาจากราคาพืชผลตกต่ำ ในด้านประสิทธิภาพ พบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทำให้ประชาชนมีทุนในการประกอบอาชีพและทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สมาชิกกองทุนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

สุกิจ เรียบประเสริฐ (2545) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ศึกษากรณีประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าระดับความพึงพอใจของประชาชนและสมาชิกกองทุนต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยภาพรวมมีความพึงพอใจระดับปานกลางเพราะผลลัพธ์จากการกู้ยืมเงินทำให้ประชาชนและสมาชิกกองทุนมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้ฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยสถานภาพส่วนบุคคล ระดับการศึกษาของประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนที่ต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน ส่วนเพศ อายุ สถานภาพ จำนวนบุตรในครอบครัว อาชีพ รายได้ของครอบครัว ในจำนวนเงินที่กู้ยืมจากกองทุน ประชาชนและสมาชิกกองทุนมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

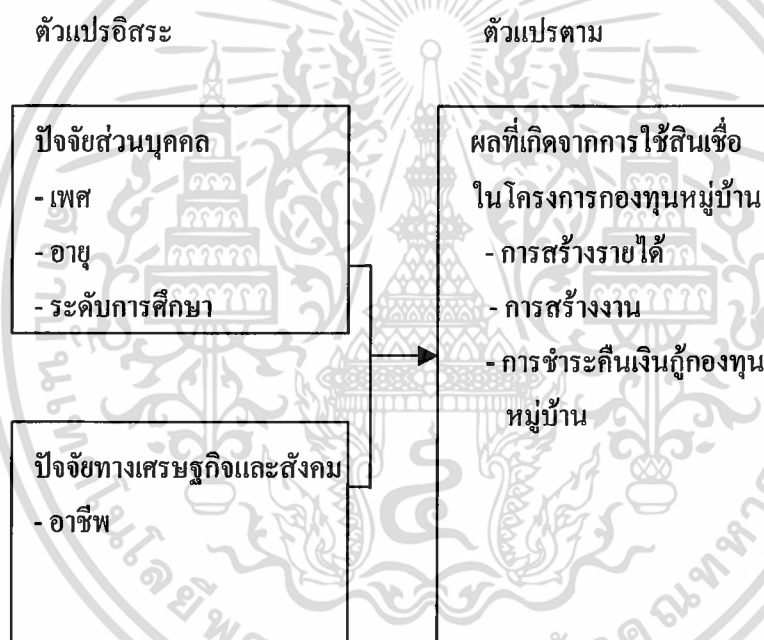
สุลมมาลย์ เตียวไพบู่ (2545) ได้ศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษา ตำบลดอนขมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชน ตำบลดอนขมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ที่มีต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในภาพรวมมีระดับความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในด้านวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมากที่สุด และรองลงมาคือ ด้านปรัชญาของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และด้านที่ประชาชนมีความรู้ที่น้อยที่สุดคือ ด้านคุณสมบัติของการเป็นสมาชิกกองทุน ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองคือ ระดับการศึกษา รายได้ และการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ส่วนปัจจัยด้าน เพศ อายุ อาชีพ ประสบการณ์เป็นสมาชิกกองทุนหรือสหกรณ์อื่น ไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง การใช้สินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งจะทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถกำหนดกรอบแนวคิดทางการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ดังนี้

1. ตัวแปรอิสระ (independent variable) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

2. ตัวแปรตาม (dependent variable) ได้แก่ ผลที่เกิดจากการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้แล้วก่อให้เกิดการสร้างงาน การสร้างรายได้ และสามารถชำระเงินกองทุนที่กู้ยืมได้ตามเวลากำหนดชำระคืน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

สมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีผลต่อการสร้างรายได้

สมมติฐานที่ 2 เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีผลต่อการสร้างงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐานที่ 3 เพศ อายุ อาชีพ และการศึกษา ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีผลต่อการชำระคืน
เงินกู้กองทุนหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลซึ่งมี พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยรัฐบาลได้จัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อทำหน้าที่เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับกองทุน ได้แก่ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เป็นกองทุนรวมในระดับชาติเพื่อจัดสรรให้แก่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด และกองทุนหมู่บ้านที่เป็นกองทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชน เมื่อเริ่มก่อตั้งจะได้เงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หมู่บ้านและชุมชนละประมาณ 1 ล้านบาท หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะมุ่งเน้นถึงการมีความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้าน ทั้งนี้ส่วนราชการจะต้องเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริมด้านวิชาการและสนับสนุนจัดการกองทุน โดยให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา มีระบบการติดตามประเมินผลเพื่อชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2544)

วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชน ในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดเพื่อการพัฒนา และแก้ไขปัญหาด้วยตนเองของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชน
2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้หมู่บ้านและชุมชน มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง
3. เพื่อให้โอกาสแก่หมู่บ้านและชุมชน สร้างแหล่งเงินทุนหมุนเวียนอย่างยั่งยืน สำหรับการลงทุนเพื่อลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ จากการสร้างงาน พัฒนาอาชีพ การลงทุนร่วมกันในลักษณะวิสาหกิจชุมชนและสวัสดิการที่ดี
4. เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานราก เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชน เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน
วิกฤติและสังคมในอนาคต

กลไกและโครงสร้างการบริหารกองทุน

ระดับชาติ

1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผน
การดำเนินงาน

2. สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ในสำนักเลขาธิการนายก
รัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการประกอบด้วย
คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คณะอนุกรรมการกำหนด
ชุมชนเมือง คณะอนุกรรมการจัดหาเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ คณะอนุกรรมการ
ประชาสัมพันธ์ คณะอนุกรรมการติดตามประเมินผล

3. คณะอนุกรรมการสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประกอบด้วย
ตัว ผู้แทนกระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และตัวแทน
ประชาชนเป็นองค์ประกอบ มีหน้าที่ในการปฏิรูประบบราชการ บูรณาการ การทำงานร่วมกันเพื่อ
สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับ
จังหวัด และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการชุมชนเมือง

ระดับจังหวัด

คณะอนุกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับจังหวัด ทำหน้าที่
ในการให้ความเห็นชอบผลการประเมินความพร้อมของกองทุน ซึ่งผ่านการประเมินของ
คณะกรรมการสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับอำเภอ ทำหน้าที่ในการ
ประเมินความพร้อม สนับสนุนการเตรียมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ติดตามการดำเนินกิจกรรมของกองทุน สนับสนุนด้านวิชาการ และการจัดการของคณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้าน และคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมือง และเพื่อส่งเสริมสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นใน
การพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะกรรมการ
สนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชน ราษฎรชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติในท้องถิ่นที่มี
ความรู้หรือมีประสบการณ์ด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ในจำนวนตามความเหมาะสมของพื้นที่โดยให้
มีบทบาทในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ

ระดับหมู่บ้าน

มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองประกอบด้วย ตัวแทนของกลุ่ม องค์กรประชาชน และประชาชนในหมู่บ้าน หรือชุมชนซึ่ง ได้มาโดยวิธีชาวบ้านเลือกกันเองในหมู่บ้าน หรือชุมชน จำนวน 15 คน (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 โครงสร้าง กลไกในการบริหารกองทุน
ที่มา: (สำนักนายกรัฐมนตรื, 2545)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการจัดสรรเงิน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีหลักการในการจัดสรรเงินให้แก่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

1. ความพร้อม ความสนใจ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง
2. ความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนที่เน้นความพร้อมของบุคคลทั้งในด้านความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุน ฯ
3. ความพร้อมของระบบการตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน ฯ โดยสมาชิก
4. ความพร้อมของการบริหารจัดการที่สอดคล้องและเกื้อกูลกันระหว่างกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองกับกองทุนอื่น ๆ ที่หน่วยงานราชการจัดตั้งขึ้นในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

ที่มาของเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เงินอุดหนุนที่รัฐบาลจัดสรรให้
2. เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้
3. เงินกู้ยืม
4. ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากกองทุน
5. เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุน ได้รับ โดยไม่มีเงื่อนไขผูกพันหรือภาระติดพันอื่นใด

การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่จะขอรับเงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติจะต้องเตรียมความพร้อมโดย

1. สร้างจิตสำนึกในการเป็นเจ้าของกองทุน เรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้ทราบนโยบาย แนวทางการบริหารจัดการกองทุน มีส่วนร่วมในการดำเนินการ และบริหารจัดการลงทุน เริ่มจากการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจนสร้างกองทุนไปสู่ความยั่งยืน
2. จัดเวทีชาวบ้านเพื่อเลือกสรรคณะกรรมการกองทุน โดยร่วมกันกำหนดวิธีการและดำเนินการเลือกคนดีมีความรู้มีประสบการณ์เป็นคณะกรรมการเพื่อบริหารกองทุนของประชาชน
3. จัดทำระเบียบข้อบังคับที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด เช่น วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งไม่เกินสองหมื่น ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ต้องไม่เกินหนึ่งปี เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ร่วมกันดำเนินการตามกติกาที่วางไว้ เช่น การรับสมาชิก การระดมทุน การจัดทำระบบบัญชี การจัดระบบตรวจสอบ การมอบหมายภารกิจความรับผิดชอบของกรรมการ เป็นต้น

5. ขอรับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล โดยจัดทำแบบขอขึ้นทะเบียนกองทุนขึ้นกับธนาคารออมสิน หรือธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กำหนด พร้อมด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้อง และทำการเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคาร คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอจะประเมินความพร้อมของกองทุน เมื่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติอนุมัติเงินจัดสรรตามผลการประเมินความพร้อมแล้ว จะแจ้งให้กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองทราบ เมื่อกองทุนได้รับทราบแล้วให้ติดต่อธนาคารเพื่อทำหลักฐานการรับเงินจัดสรร

6. กรณีกองทุนที่ไม่ผ่านการประเมินความพร้อม คณะกรรมการกองทุนควรดำเนินการเพื่อให้เกิดความพร้อม ด้วยวิธีสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่บ้าน โดยใช้เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านหรือชุมชนเมืองอื่นที่ผ่านการประเมินความพร้อมแล้ว เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การสนับสนุนความรู้ด้านวิชาการและการจัดการแก่กรรมการกองทุนและสมาชิก จากอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดและอำเภอ เมื่อกองทุนมีความพร้อม คณะกรรมการกองทุนจะแจ้งคณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ เพื่อมาติดตามตรวจสอบและรายงานจากอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด และคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จะโอนเงินเข้ากองทุนเมื่อได้รับรายงานจากอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัด

กระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

1. โครงสร้างและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ภาพที่ 3)

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1.1 บริหารจัดการกองทุน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของกองทุนเพื่อสอดคล้องและเกื้อกูลกับกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้าน

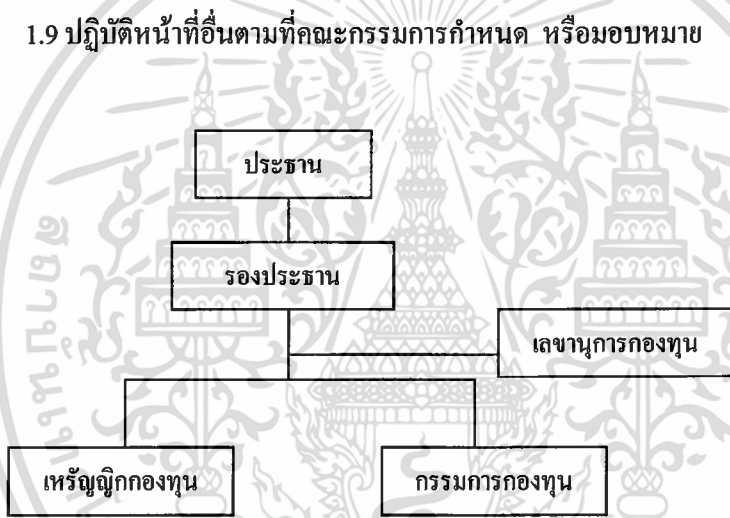
1.2 ออกระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์หรือวิธีการเกี่ยวกับการบริหารกองทุนที่ไม่ขัดแย้งกับระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด และต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

1.3 รับสมาชิกและจัดทำทะเบียนสมาชิก ทั้งที่เป็นกลุ่มองค์กรชุมชน หรือปัจเจกบุคคล ในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

1.4 สํารวจและจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ อุตสาหกรรมครัวเรือนและวิสาหกิจชุมชนในเขตท้องที่หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองนั้น ตลอดจนสำรวจและจัดทำข้อมูลดังกล่าวของกองทุนอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 1.5 พิจารณาการให้กู้เงินตามระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
- 1.6 ทำนิติกรรมสัญญา หรือดำเนินการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับภาระผูกพันของกองทุน
- 1.7 จัดหรือเรียกประชุมสมาชิกตามที่กำหนดหรือ ได้ตกลงกัน หรือตามที่สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมดลงลายมือชื่อทำหนังสือร้องขอ และจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วัน นับแต่วันที่รับคำร้อง
- 1.8 จัดทำบัญชีและส่งมอบเงินที่ได้รับการจัดสรรดอกผล ผลตอบแทนหรือรายได้ที่เกิดขึ้นจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากคณะกรรมการคืนให้แก่กองทุนให้ครบเต็มตามจำนวนที่ได้รับอนุมัติให้เบิกจ่าย ในกรณีที่คณะกรรมการมีหนังสือหรือคำสั่งเป็นที่สุด เนื่องจาก คณะกรรมการกองทุนไม่ปฏิบัติตามหรือบริหารจัดการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบ หรือข้อบังคับที่กองทุนกำหนด
- 1.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด หรือมอบหมาย

ภาพที่ 3 โครงสร้างของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ที่มา: (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2544)

- 2. ขั้นตอนการอนุมัติเงินยืมให้แก่สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (ภาพที่ 4)
 - 2.1 สมาชิกกองทุน ยื่นคำขอกู้ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - 2.2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติตามคำขอกู้ของสมาชิกกองทุน
 - 2.3 ในกรณีที่ไม่อนุมัติจะแจ้งให้สมาชิกกองทุน ทบทวนจุดบกพร่องของคำขอกู้
 - 2.4 ในกรณีอนุมัติ จะแจ้งให้สมาชิกกองทุนทราบ
 - 2.5 สมาชิกกองทุนทำสัญญากับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

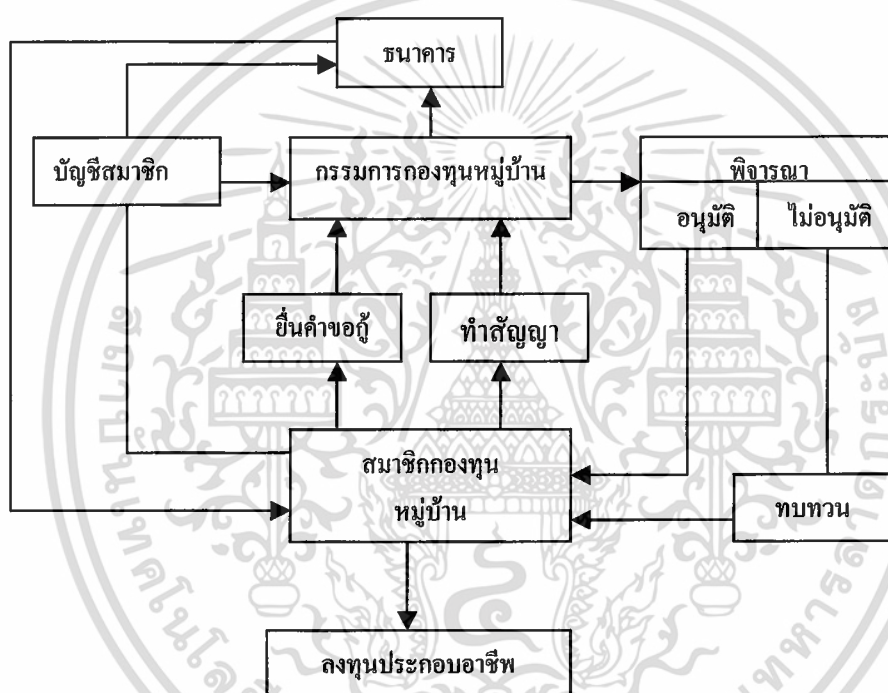
2.6 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินพร้อมบันทึกความเห็น
ในแบบคำขอกู้ยืม แจ้งให้ธนาคารทราบ

2.7 สมาชิกกองทุนเปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร

2.8 สมาชิกกองทุนแจ้งเลขที่บัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านทราบ

2.9 ธนาคารสาขาอำเภอ โอนเงินเข้าบัญชีสมาชิกกองทุน

2.10 สมาชิกกองทุนนำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพ

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการอนุมัติเงินยืมให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
ที่มา: (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2544)

3. ขั้นตอนการชำระเงินยืมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (ภาพที่ 5)

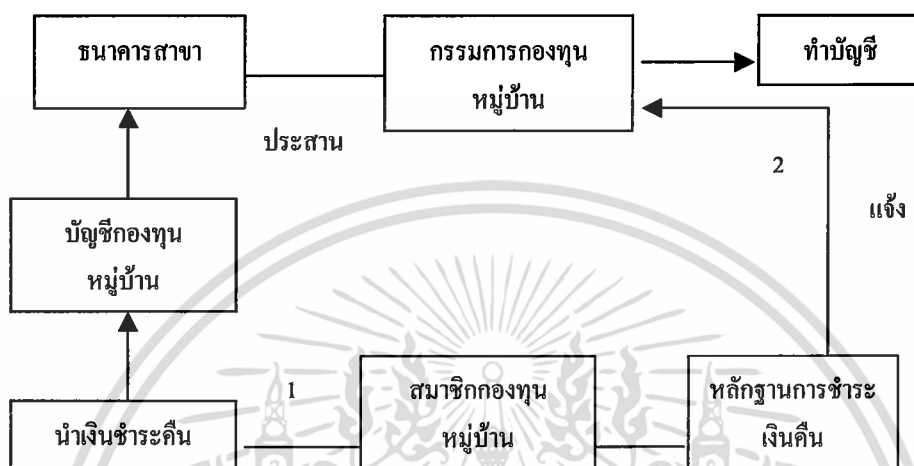
3.1 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านนำเงินไปชำระคืนกองทุนหมู่บ้าน โดยชำระเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ผ่านธนาคารสาขาอำเภอ

3.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้านนำหลักฐานการชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน ที่ได้รับจากธนาคารสาขาอำเภอ แจ้งให้กรรมการกองทุนหมู่บ้าน

3.3 กรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดทำบัญชี เพื่อแยกสมาชิกกองทุนที่ชำระคืนเงินกู้ออกจากสมาชิกกองทุนที่ยังไม่ชำระคืนเงินกู้ และเพื่อตรวจสอบยอดเงินของกองทุนหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 กรรมการกองทุนหมู่บ้านประสานกับทางธนาคารสาขาอำเภอ เพื่อตรวจสอบบัญชีที่ทำกับยอดเงินทางธนาคาร

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการชำระเงินยืมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
ที่มา: (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, 2544)

4. ระบบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

4.1 ระบบติดตามตรวจสอบภายใน โดยคณะกรรมการกองทุน ผู้แทนกลุ่มองค์กรผู้นำท้องถิ่น การติดตามตรวจสอบ 2 ลักษณะ คือ การติดตามตรวจสอบการบริหารจัดการกองทุนสามารถตรวจสอบได้จากการจัดทำบัญชีกองทุน และการตรวจสอบสมาชิกผู้กู้ยืมเงิน จัดให้มีการประชุมสมาชิกเพื่อรายงานผลการติดตาม และการตรวจสอบทุกเดือน

4.2 ระบบติดตามตรวจสอบภายนอก โดยคณะกรรมการ ๑ ระดับจังหวัด/อำเภอ ประเด็นการติดตามตรวจสอบคือ การจัดองค์กร/แผนการดำเนินงาน ความโปร่งใสในการบริหารจัดการปัญหาด้านวิชาการและการจัดการ จัดให้มีการติดตาม/ตรวจสอบ และรายงานเป็น ไตรมาส

4.3 การประเมินผล โดยกำหนดบทบาทหน้าที่ให้องค์กรอิสระต่าง ๆ เป็นผู้ประเมินผล องค์กรอิสระ ได้แก่ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาชุมชน ประเด็นในการประเมินผล ได้แก่ การใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของสมาชิกผู้กู้เงิน การบริหารจัดการ การจัดองค์กรหมู่บ้าน การจัดทำบัญชี การกระจายของผู้ใช้ ประโยชน์จากกองทุน ผลการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน ผลการวิเคราะห์การดำเนินงาน ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน และจัดให้มีการรายงานผล การประเมินผล รอบ 6 เดือน 12 เดือน และทุก 12 เดือน

5. ขั้นตอนการตรวจสอบการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน
คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีหน้าที่ดำเนินการ ดังนี้

5.1 จัดทำบัญชีของกองทุนอย่างน้อยเดือนละครั้ง แล้วแจ้งบัญชีของกองทุนให้สมาชิก
ทราบ

5.2 จัดทำสรุปผลการดำเนินงานประจำปีรายงานต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ
ชุมชนเมืองแห่งชาติ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

5.3 จัดให้มีระบบตรวจสอบภายในเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชีและการ
พัสดุ โดยอาจแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเป็นผู้ตรวจสอบกองทุนขึ้นเองได้

5.4 จัดทำรายงานการเงินส่งให้ผู้ตรวจสอบกองทุนภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นปี
ทางบัญชี

5.5 แต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีเพื่อทำหน้าที่ประเมินกองทุนและจัดทำบันทึกรายงานผล
การตรวจสอบบัญชี เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและเผยแพร่แก่สาธารณชน
การควบคุมการรับ-จ่ายเงินกองทุน

เนื่องจากกองทุนมีการดำเนินกิจกรรมหลายกิจกรรม คือ กิจกรรมเงินทุนที่ได้รับการจัดสรรจาก
รัฐบาลหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท กิจกรรมด้านการออมของสมาชิกในหมู่บ้านหรือชุมชนเมือง ได้แก่
เงินฝากสัจจะ เงินค้ำหุ้น เงินรับฝาก เงินรับบริจาค เงินสมทบจากกลุ่มหรือสมาชิก และดอกเบีย หรือ
ผลประโยชน์อื่นที่กองทุนได้รับ อันเนื่องมาจากกิจกรรมด้านการออมซึ่งต่างมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน คือ
เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ ดังนั้นเพื่อให้การควบคุมการ
ดำเนินงานกองทุนเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานการควบคุมและการ
ตรวจสอบ จึงให้คณะกรรมการกองทุนเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคาร ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและ
ชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนดเป็น 2 บัญชี ดังนี้

1. ชื่อบัญชีกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (บัญชีที่ 1) เพื่อรับโอนเงิน 1 ล้านบาท จากบัญชี
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ หรือตามวงเงินที่ได้รับจัดสรรจากคณะกรรมการ และเพื่อรับ
เงินจากการชำระหนี้จากลูกหนี้ (เงินต้นและดอกเบีย) ที่กู้จากเงินกองทุน 1 ล้านบาท

2. ชื่อบัญชีเงินออมของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน (บัญชีที่ 2) เพื่อรับเงินจากสมาชิกของกองทุน
ตามที่ได้ตกลงจะฝากเงินหรือออมเงินกับกองทุนเป็นเงินสะสมของสมาชิก และเพื่อรับเงินจากการชำระ
หนี้จากลูกหนี้ (เงินต้นและดอกเบีย) ที่กู้จากเงินออมของสมาชิก

บัญชีเงินฝากทั้ง 2 บัญชี จะจ่ายให้แก่สมาชิกของกองทุน ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดใน
ระเบียบข้อบังคับของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และภายในวงเงินที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

และชุมชนเมืองแห่งชาติกำหนด คือ วงเงินกู้ยืมรายหนึ่งต้องไม่เกิน 20,000 บาท เว้นแต่ผู้ขอกู้รายใด ต้องการขอกู้เงินเกินกว่า 20,000 บาท จะต้องได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิกก่อน จึงจะกู้ได้ เกิน 20,000 บาท แต่ต้องไม่เกิน 50,000 บาท โดยผู้ขอกู้จะต้องเปิดบัญชีเงินฝากธนาคารประเภท ออมทรัพย์ เพื่อรับโอนเงินที่ได้รับอนุมัติให้กู้ยืมจากธนาคารไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของผู้ขอกู้ต่อไป

ผู้มีสิทธิกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน

1. สมาชิกกลุ่มและองค์กรที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
2. ปัจเจกบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

โดยสมาชิก หรือปัจเจกบุคคลดังกล่าวต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และแบบฟอร์มที่ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนด

แนวทางการพิจารณาให้เงินกู้ยืม

1. ประวัติและอุปนิสัย เป็นคนซื่อสัตย์ รักษาคำพูด ขยันหมั่นเพียร ตั้งใจทำมาหากิน อดทน ไม่เคยโกงเงินคนอื่น ไม่เสเพล ไม่เล่นการพนัน ไม่เคยมีประวัติเสียหายทางการเงิน มีความรู้และ ประสบการณ์ในธุรกิจที่ทำ

2. หลักประกันบุคคลที่จะค้ำประกันควรมีฐานะทางการเงินดีพอที่สามารถชำระหนี้แทนได้หรือ ต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบน่าเชื่อถือ หรือถ้าเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันต้องมีสภาพคล่องสูง คือ สามารถขายได้ง่ายและรวดเร็ว และควรกำหนดว่าจะให้กู้ได้กี่เปอร์เซ็นต์ของราคาประเมินหลักทรัพย์ เพื่อให้มีส่วนต่างสำหรับดอกเบี้ยที่จะเกิดขึ้นหากต้องมีการบังคับเอาทรัพย์สินเป็นหลักประกันเพื่อชำระหนี้

3. ความสามารถในการชำระหนี้ โดยพิจารณาจากรายได้ว่าเพียงพอที่จะชำระหนี้ได้หรือไม่ หากไม่พอต้องลดจำนวนเงินให้กู้ลง พิจารณาจากภาวะตลาดสำหรับการค้าที่จะทำ ปัญหาในการหา วัตถุดิบการผลิต ทำเลที่ตั้งของกิจการ สภาพแวดล้อม

4. เงินทุนของผู้ขอกู้ ผู้ขอกู้ควรมีเงินลงทุนของตนเองจำนวนหนึ่ง ที่เตรียมสะสมไว้สำหรับ ประกอบธุรกิจในส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนเงินลงทุนทั้งหมดที่ต้องใช้ในการทำธุรกิจ เพราะหากใช้ เงินทุนของตนเองน้อยแต่ขอกู้มาก ผู้ขอกู้ต้องมีการระดมเงินผ่อนชำระหนี้สูงทำให้เกิดหนี้มีปัญหาล้น ภายหลัง นอกจากนี้การที่ผู้ขอกู้ใช้เงินลงทุนของตนเองมาก ย่อมเป็นการแสดงความมั่นใจในธุรกิจของ ตนเองอย่างหนึ่ง และมีความตั้งใจจริงที่จะประกอบธุรกิจของตนให้ประสบความสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน

1. เป็นการช่วยเหลือเพื่อให้ชาวบ้านช่วยตนเองได้
2. เกิดการหมุนเวียนการกู้ยืมเงินกองทุนในระดับหมู่บ้าน
3. เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยถึงมือประชาชนโดยตรง
4. เกิดกำลังซื้อในหมู่บ้านประชาชนในระดับหมู่บ้านและชุมชน
5. ช่วยแก้ไขปัญหาหนี้ที่นอกระบบไปด้วยในโอกาสเดียวกัน

กองทุนหมู่บ้าน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 8 ตำบล หรือ 78 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรทั้งหมด 79,047 คน แยกเป็นเพศชาย 36,360 คน เพศหญิง 42,687 คน จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้านมี 14,492 ครัวเรือน มีจำนวนกองทุนหมู่บ้านที่ขึ้นทะเบียนและได้รับการจัดสรรเงินแล้วจำนวนทั้งสิ้น 78 กองทุน ซึ่งมีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวน 18,625 คน มีคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจำนวน 1,123 คน ในปี พ.ศ. 2545 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้อนุมัติให้สมาชิกกู้ยืมเงินจากเงินกองทุนหมู่บ้านจำนวน 4,876 คน ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น 73,543,211 บาท (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 รายละเอียดการใช้เงินกู้ในการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุน

อาชีพ	จำนวนสมาชิก (ราย)	จำนวนเงิน (บาท)
ด้านการเกษตร	4,207	65,552,046
ค้าขาย	556	7,434,165
ด้านช่าง	37	365,000
อุตสาหกรรมครัวเรือน	11	147,000
ด้านอื่น ๆ	5	45,000
รวม	4,876	73,543,211

ที่มา: (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สอด, 2545)

ผลการดำเนินงานตามนโยบายกองทุนหมู่บ้าน

1. การจัดตั้ง คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในอำเภอแม่สอด ได้ไปขอขึ้นทะเบียนกับทางธนาคารออมสิน เพื่อดำเนินการจัดตั้งเป็นกองทุนหมู่บ้านแล้วจำนวน 78 กองทุน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของหมู่บ้านเป้าหมาย

2. การจัดสรรและ โอนเงิน โดยสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จะมีการโอนเงินให้แก่กองทุนจำนวน 1 ล้านบาท โดยพิจารณาจากการประเมินความพร้อมของกองทุนเป็นหลัก โดยมีการจัดสรรและ โอนเงินทั้งสิ้น 9 งวด ในจำนวนกองทุนทั้งหมดที่ได้รับการ โอนเงิน จึงได้รับเงินกองทุนไม่พร้อมเพรียงกัน กองทุนหมู่บ้านในอำเภอแม่สอดที่ได้รับการ โอนเงินทุนจากสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติแล้ว 78 กองทุน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 งดการ โอนเงินกองทุนหมู่บ้าน

งวดที่	วัน เดือน ปี	จำนวนกองทุน
1	25 กรกฎาคม 2544	5
1/2	16 สิงหาคม 2544	6
2	30 สิงหาคม 2544	4
3	21-28 กันยายน 2544	5
4	6 พฤศจิกายน 2544	8
5	24 ธันวาคม 2544	15
5/2	31 มกราคม 2545	10
6	20 กุมภาพันธ์ 2545	10
7	25 มีนาคม 2545	8
8	14 พฤษภาคม 2545	4
9	11 กรกฎาคม 2545	3

ที่มา: (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สอด, 2545)

3. การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการจัดชั้นกองทุน ได้มีการจัดมาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อกองทุนมีการดำเนินงานครบรอบ 1 ปี จากภาพรวมของทั้งประเทศ ในเดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2546 โดยนำข้อมูลมาจากพัฒนาชุมชนและ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราชภัฏเป็นผู้รับผิดชอบ ข้อมูลจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องมาประกอบการพิจารณากรอบในการพิจารณา ได้แก่ การบริหารจัดการกองทุน การมีส่วนร่วม ผลการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล หรือการตรวจสอบผลการดำเนินงานของกองทุน โดยสมาชิก และผู้ที่เกี่ยวข้อง ประเภทการจัดชั้นและกิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาปรับปรุง (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ประเภทการจัดชั้นและกิจกรรมการส่งเสริม

ประเภทการจัดชั้น	กิจกรรมการส่งเสริมหรือพัฒนาปรับปรุง
1. กองทุนที่มีมาตรฐานระดับที่ 1 (AAA)	<ul style="list-style-type: none"> - การเพิ่มทุนตามขนาดจำนวนประชากรของหมู่บ้าน - สนับสนุนและเพิ่มศักยภาพให้เข้มแข็งและยั่งยืน - ส่งเสริมให้มีการสร้างและจัดสวัสดิการเพื่อการเกื้อกูลกันของคนในชุมชน
2. กองทุนที่มีมาตรฐานระดับที่ 2 (AA)	<ul style="list-style-type: none"> - เปิดโอกาสให้สร้างและพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมเพื่อยกระดับกองทุน - ให้การช่วยเหลือตามความต้องการของกองทุน
3. กองทุนที่มีมาตรฐานระดับที่ 3 (A)	<ul style="list-style-type: none"> - ให้คณะกรรมการระดับอำเภอและเครือข่ายช่วยเหลือเพื่อพัฒนาศักยภาพ - ผลักดันให้เกิดการสร้างและพัฒนาความพร้อมของกองทุน

ที่มา : (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สอด, 2545)

การจัดชั้นกองทุน

เมื่อกองทุนหมู่บ้านในอำเภอแม่สอดทั้ง 78 กองทุน ได้ผ่านการจัดมาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่ากองทุนหมู่บ้านที่ได้รับมาตรฐานระดับที่ 1 (AAA) มีทั้งหมด 24 กองทุน หรือคิดเป็นร้อยละ 30.76 ของกองทุน กองทุนหมู่บ้านที่มีมาตรฐานระดับที่ 2 (AA) และกองทุนที่มีมาตรฐานระดับที่ 3 (A) มี 44 และ 10 กองทุน หรือคิดเป็นร้อยละ 56.41 และ 12.83 ของกองทุน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งในกรณีที่กองทุนใดมีมาตรฐานระดับที่ 1 (ระดับ AAA) ทางสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติได้มีมติให้เพิ่มเงินให้กองทุนละ 1 แสนบาท (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ระดับการจัดชั้นกองทุนของกองทุนหมู่บ้านอำเภอแม่สอด

ระดับการจัดชั้นกองทุน	จำนวนกองทุน	ร้อยละ
กองทุนที่มีมาตรฐานระดับที่ 1 (AAA)	24	30.76
กองทุนที่มีมาตรฐานระดับที่ 2 (AA)	44	50.41
กองทุนที่มีมาตรฐานระดับที่ 3 (A)	10	12.83
รวม	78	100.00

ที่มา : (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สอด, 2545)

จากผลการดำเนินงานการจัดตั้งกองทุน การได้รับการจัดสรรเงิน โอนของกองทุน การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการจัดมาตรฐานการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในภาพรวมได้มีการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลอย่างถูกต้อง ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุน เข้าสมัครเป็นสมาชิกกองทุน มีการออมเงินในรูปของเงินสัจจะสะสมร่วมกัน คณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการบริหารกองทุน การดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาลตาม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จึงเป็นไปตามเป้าหมาย มีความพร้อมที่จะบริหารกองทุนให้มีการใช้เงินกองทุนที่ยั่งยืนต่อไป

บทที่ 4

ผลการศึกษา

บทนี้เป็นการเสนอผลการศึกษาค่าใช้จ่ายเงินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้านในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้วยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สมาชิกกองทุนหมู่บ้านจำนวน 112 ตัวอย่าง ซึ่งผลการศึกษาระเบียงออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 การใช้เงินเชื่อกองทุนหมู่บ้าน

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

เพศ

ข้อมูลสมาชิกกองทุนทั้ง 112 ตัวอย่าง เป็นเพศชายจำนวน 73 ตัวอย่าง เพศหญิงจำนวน 39 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 65.18 และ 34.82 ตามลำดับ (ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 เพศของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

เพศ	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
ชาย	73	65.18
หญิง	39	34.82
รวม	112	100.00

อายุ

สมาชิกกองทุนทั้งหมดมีอายุเฉลี่ย 47 ปี โดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 38 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 33.93 รองลงมาอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 31-40 ปี 51-60 ปี มากกว่า 60 ปี และต่ำกว่า 30 ปี มีสมาชิกกองทุนจำนวน 32 24 12 และ 6 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 28.57 21.43 10.71 และ 5.36 ตามลำดับ (ตารางที่ 7)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 7 อายุของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

อายุ (ปี)	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 31	6	5.36
31-40	32	28.57
41-50	38	33.93
51-60	24	21.43
มากกว่า 60	12	10.71
รวม	112	100.00

สถานภาพ

สถานภาพของสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่จำนวน 104 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 92.86 แต่งงานแล้ว รองลงมาอยู่ในสถานภาพ หม้าย โสด หย่า จำนวน 5 2 และ 1 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 4.46 1.79 และ 0.89 ตามลำดับ (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 สถานภาพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

สถานภาพ	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
แต่งงาน	104	92.86
หม้าย	5	4.46
โสด	2	1.79
หย่า	1	0.89
รวม	112	100.00

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

สมาชิกกองทุนจำนวน 41 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 36.61 มีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน รองลงมาพบว่ามีสมาชิกกองทุนจำนวน 40 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 35.71 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3 คน และมีสมาชิกกองทุนจำนวน 21 6 และ 4 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 18.75 5.36 และ 3.57 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5 คน ไม่เกิน 2 คน และมากกว่า 5 คน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาชิกกองทุนมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยประมาณ 4 คนต่อครัวเรือน โดยมีสมาชิกในครัวเรือนเป็นเพศชายเฉลี่ย 1-2 คน และเพศหญิงเฉลี่ย 2-3 คน (ตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 3	6	5.36
3	40	35.71
4	41	36.61
5	21	18.75
มากกว่า 5	4	3.57
รวม	112	100.00

ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาในที่นี้แบ่งออกเป็น 6 ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้น ระดับประถมศึกษาตอนปลาย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพศึกษา และระดับปริญญาตรีขึ้นไป ซึ่งผลจากการสำรวจสมาชิกกองทุนมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนปลายเป็นจำนวน 84 ตัวอย่าง ศึกษาต่ำกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้นจำนวน 14 ตัวอย่าง และมีสมาชิกกองทุนมีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่าจำนวน 14 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 75 12.5 และ 12.5 ตามลำดับ (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ระดับการศึกษาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

ระดับการศึกษา	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษาตอนต้น	14	12.50
ประถมศึกษาตอนปลาย	84	75.00
มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	14	12.50
รวม	112	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประกอบอาชีพ

สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพ การผลิตทางการเกษตรมากที่สุด จำนวน 99 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 88.39 ของตัวอย่าง รongลงมาได้แก่ อาชีพค้าขายและด้านช่าง จำนวน 11 และ 2 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 9.82 และ 1.79 ตามลำดับ (ตารางที่ 11)

สมาชิกกองทุนที่ประกอบอาชีพการผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่มีการผลิตหลายชนิดผสมผสาน หมุนเวียนกันตามแต่ฤดูกาลผลิต โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการทำนาร่วมกับการทำไร่ จำนวน 44 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 44.45 ของสมาชิกกองทุนที่ทำการผลิตทางการเกษตร โดยสมาชิกกองทุนมีการทำไร่ (ปลูกพืชหลายชนิดในแต่ละปี เช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วเขียว กระเทียม เป็นต้น) และทำนาเป็นจำนวน 33 และ 10 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 33.33 และ 10.10 ของสมาชิกกองทุนที่ทำการผลิตทางการเกษตร ตามลำดับ ส่วนการประกอบอาชีพค้าขายแบ่งเป็น ขายของชำ ขายผลผลิตทางการเกษตร และขายเบ็ดเตล็ด ขายอาหารและขายอัญมณี มีจำนวนสมาชิกกองทุนจำนวน 5 2 และ 1 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 38.46 15.38 และ 7.69 ของสมาชิกกองทุนที่ทำการผลิตนอกภาคการเกษตร ตามลำดับ และมีสมาชิกกองทุนประกอบอาชีพด้านช่างเฉพาะช่างเสริมสวยจำนวน 2 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 15.38 ของสมาชิกกองทุนที่ทำการผลิตนอกภาคการเกษตร (ตารางที่ 12)

ตารางที่ 11 การประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

การประกอบอาชีพ	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
การผลิตทางการเกษตร	99	88.39
ค้าขาย	11	9.82
ด้านช่าง	2	1.79
รวม	112	100.00

ตารางที่ 12 รายละเอียดการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพ	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
การผลิตทางการเกษตร		
- ทำนา และ ทำไร่	44	44.45
- ทำไร่(ทุกชนิด)	33	33.33
- ทำนา	10	10.10
- เลี้ยงสัตว์	4	4.04
- ทำนา ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์	3	3.03
- ทำไร่ และ เลี้ยงสัตว์	3	3.03
- ทำนา และ เลี้ยงสัตว์	2	2.02
ค้าขาย		
- ขายของชำ	5	38.46
- ขายของเบ็ดเตล็ด	2	15.38
- ขายผลผลิตทางการเกษตร	2	15.38
- ขายอาหาร	1	7.69
- ขายอัญมณี	1	7.69
ด้านช่าง		
- ช่างเสริมสวย	2	15.38

รายได้ของครัวเรือน

ในการสำรวจครั้งนี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลรายได้ต่อปีของครัวเรือนของสมาชิกกองทุนซึ่งพบว่าทั้งครัวเรือนของสมาชิกกองทุนมีรายได้เฉลี่ยจากการประกอบอาชีพการผลิตทางการเกษตรปีละ 67,924 บาทต่อครัวเรือน โดยมีรายได้สูงสุดและต่ำสุดปีละ 222,000 และ 3,000 บาท ตามลำดับ ส่วนการประกอบอาชีพค้าขายมีรายได้เฉลี่ยทั้งครัวเรือนของสมาชิกกองทุนปีละ 243,977 บาทต่อครัวเรือน โดยมีรายได้ของทั้งครัวเรือนของสมาชิกกองทุนสูงสุดและต่ำสุดปีละ 730,000 และ 54,750 บาท และมีรายได้เฉลี่ยทั้งครัวเรือนของสมาชิกกองทุนจากการประกอบอาชีพด้านช่างปีละ 278,750 บาทต่อครัวเรือน โดยมีรายได้สูงสุดปีละ 447,500 บาท และรายได้ต่ำสุดปีละ 110,000 บาท (ตารางที่ 13)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และค่าต่ำสุดของรายได้ของทั้งครัวเรือน (บาท/ปี)

รายได้จากการประกอบอาชีพ	ค่าเฉลี่ย	ค่าสูงสุด	ค่าต่ำสุด
การผลิตทางการเกษตร	67,924	222,000	3,000
ค้าขาย	243,977	730,000	54,750
ด้านช่าง	278,750	447,500	110,000

การใช้สินเชื่อกองทุนหมู่บ้าน

การกู้เงินของสมาชิกกองทุน

การกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านโดยปกติจะกู้ได้ไม่เกิน 20,000 บาทต่อคนต่อปี ถ้าหากจะกู้เงินมากกว่า 20,000 บาท จะต้องมีการเรียกประชุมสมาชิกกองทุนหมู่บ้านก่อนเพื่อขอมติที่ประชุม แต่จะไม่สามารถกู้ได้เกิน 50,000 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งจากการสำรวจ พบว่าสมาชิกกองทุนจำนวน 60 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 53.57 กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านในระดับ 5,000-10,000 บาทต่อคนต่อปี รองลงมาคือสมาชิกกองทุนที่มีการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านในระดับ 10,001-15,000 และ 15,001-20,000 บาทต่อคนต่อปี เป็นจำนวน 31 และ 21 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 27.68 และ 18.75 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างมีการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ยคนละ 12,411 บาทต่อคนต่อปี และจำนวนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เสียชีวิตรดอกเบี้ยให้แก่กองทุนอยู่ในช่วงร้อยละ 7-10 ต่อปี หรือเฉลี่ยร้อยละ 7.125 ต่อปี (ตารางที่ 14)

ตารางที่ 14 การกู้เงินและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน

การกู้เงิน	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
จำนวนเงินที่กู้จากกองทุนหมู่บ้าน		
5,000-10,000 บาท	60	53.57
10,001-15,000 บาท	21	18.75
15,001-20,000 บาท	31	27.68
อัตราดอกเบี้ยของกองทุนหมู่บ้าน		
ร้อยละ 3-6 ต่อปี	51	45.53
ร้อยละ 7-10 ต่อปี	61	54.47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเภทการใช้จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้าน

สมาชิกกองทุนได้มีการกู้เงินไปใช้แตกต่างกันไป จากการศึกษาพบว่าสมาชิกกองทุนได้นำเงินกองทุนไปใช้จ่ายหมุนเวียนจำนวน 32 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 28.75 นำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพเดิม 28 ตัวอย่าง พัฒนาอาชีพเดิมและใช้จ่ายหมุนเวียน 21 ตัวอย่าง พัฒนาอาชีพเดิมและลดรายจ่ายจำนวน 15 ตัวอย่าง และนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพเดิม ลดรายจ่าย และใช้จ่ายหมุนเวียน จำนวน 12 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 25.0 18.75 13.39 และ 10.71 ตามลำดับ (ตารางที่ 15)

สมาชิกกองทุนส่วนใหญ่มีการใช้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหมุนเวียน โดยมีค่าเฉลี่ย 13,677 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 63.51 รองลงมาเป็นการใช้เพื่อการพัฒนาอาชีพเดิมเฉลี่ย 11,754 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 31.19 ที่เหลือมีการนำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเสริม และประกอบอาชีพใหม่ ลดรายจ่าย เฉลี่ย 11,000 8,000 และ 1,305 บาท ตามลำดับ (ตารางที่ 16)

ตารางที่ 15 ประเภทการใช้จ่ายเงินกองทุนหมู่บ้าน

ประเภทการใช้จ่ายเงินกองทุน	จำนวน(ตัวอย่าง)	ร้อยละ
ใช้จ่ายหมุนเวียน	32	28.75
พัฒนาอาชีพเดิม	28	25.00
พัฒนาอาชีพเดิมและใช้จ่ายหมุนเวียน	21	18.75
พัฒนาอาชีพเดิมและลดรายจ่าย	15	13.39
พัฒนาอาชีพเดิม ลดรายจ่าย และใช้จ่ายหมุนเวียน	12	10.71
ประกอบอาชีพเสริม	3	2.67
ประกอบอาชีพใหม่	1	0.89
รวม	112	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยของลักษณะการใช้เงินกองทุนหมู่บ้าน (บาท/ปี)

ลักษณะการใช้เงินกองทุน	เฉลี่ย (บาท)	ร้อยละ
ใช้จ่ายหมุนเวียน	13,677	31.19
พัฒนาอาชีพเดิม	11,754	63.51
ประกอบอาชีพเสริม	11,000	2.32
ประกอบอาชีพใหม่	8000	0.56
ลดรายจ่าย	1,305	2.38
รวม		100.00

จากการที่สมาชิกกองทุนมีการนำเงินไปเพื่อใช้จ่ายหมุนเวียน มีการใช้เงินไปกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน การชำระหนี้เงินกู้แหล่งเงินทุนอื่น ๆ ค่ารักษาพยาบาล ค่าการศึกษาบุตร ซื้อเครื่องใช้อำนวยความสะดวก สมาชิกกองทุนที่มีการนำเงินไปใช้เพื่อพัฒนาอาชีพเดิม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการผลิตทางการเกษตรมากถึงร้อยละ 91.43 ของเงินที่ใช้ในการพัฒนาอาชีพเดิม โดยรายละเอียดการใช้เงินในการผลิตทางการเกษตรแยกเป็น ค่าแรงงาน ค่าพันธุ์พืชอื่น ๆ ค่าปุ๋ย/อาหารสัตว์ และค่ายาฆ่าแมลง คิดเป็นร้อยละ 41.54 16.90 16.51 12.63 และ 12.42 ของเงินที่ใช้ในการผลิตทางการเกษตร ตามลำดับ ส่วนอาชีพค้าขายและอาชีพด้านช่าง คิดเป็นร้อยละ 7.7 และ 0.81 ของเงินที่ใช้ในการพัฒนาอาชีพเดิม สมาชิกกองทุนที่มีการนำเงินไปใช้เพื่อประกอบอาชีพใหม่เป็นอาชีพค้าขายนั้น จะมีการใช้เงินไปกับการซื้ออุปกรณ์และวัตถุดิบ หรือคิดเป็นร้อยละ 54 และ 46 ของเงินที่ใช้ในการประกอบอาชีพใหม่ สมาชิกกองทุนที่มีการนำเงินไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเสริม มีการใช้เงินใช้ในการประกอบอาชีพด้านค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 60.6 และอาชีพด้านช่าง คิดเป็นร้อยละ 39.4 ของเงินที่ใช้ในการประกอบอาชีพเสริม ส่วนสมาชิกกองทุนที่มีการนำเงินไปใช้เพื่อลดรายจ่ายนั้น มีการใช้เงินในการผลิตทางการเกษตรเช่นเดียวกับการผลิตทางการเกษตร (ตารางที่ 17)

ตารางที่ 17 รายละเอียดการใช้เงินกองทุนหมู่บ้าน

รายละเอียดการใช้เงินกองทุน	เฉลี่ย (บาท/ปี)	ร้อยละ
ใช้จ่ายหมุนเวียน		
- ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	3,548	39.81
- การชำระหนี้เงินกู้แหล่งเงินทุนอื่นๆ	16,300	35.17
- ค่าการศึกษาบุตร	2,690	12.19
- ค่ารักษาพยาบาล	1,611	3.13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายละเอียดการใช้เงินกองทุน	เฉลี่ย (บาท/ปี)	ร้อยละ
- ซื้อเครื่องใช้อำนวยความสะดวก	4,000	0.86
พัฒนาอาชีพเดิม		
การผลิตทางการเกษตร	11,508	91.43
- ค่าแรงงาน	4,857	41.54
- ค่าพันธุ์พืช	1,977	16.90
- อื่นๆ	1,931	16.51
- ค่าปุ๋ย/อาหารสัตว์	1,478	12.63
- ค่ายาฆ่าแมลง	1,453	12.42
ค่าขาย	11,167	7.76
ด้านช่าง	7,000	0.81
ประกอบอาชีพใหม่		
ค่าขาย		
- อุปกรณ์	4,350	54.00
- วัสดุดิบ	3,650	46.00
ประกอบอาชีพเสริม		
ค่าขาย	20,000	60.6
ด้านช่าง	6,500	39.4
ลดรายจ่าย		
การผลิตทางการเกษตร		
- ค่าพันธุ์พืช	1,314	34.87
- ค่าแรงงาน	1,668	24.59
- อื่นๆ	2,056	18.18
- ค่าปุ๋ย/อาหารสัตว์	741	13.12
- ค่ายาฆ่าแมลง	1,045	9.25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้าน

ผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านเมื่อเทียบกับผลตอบแทนที่ได้รับจากการใช้เงินกองทุนของสมาชิกกองทุน จากการสำรวจข้อมูลพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้เงินในการลงทุนผลิตทางการเกษตรได้รับผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ยตัวอย่างละ 5,885 บาท สมาชิกกองทุนที่ใช้เงินในการลงทุนประกอบอาชีพด้านช่าง ได้รับผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ยตัวอย่างละ 8,161 บาท ส่วนสมาชิกกองทุนที่ใช้เงินในการลงทุนประกอบอาชีพค้าขาย ได้รับผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านเฉลี่ยตัวอย่างละ 8,333 บาท และอัตราผลตอบแทนที่ได้รับจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านเทียบกับเงินลงทุนในแต่ละอาชีพ พบว่าการลงทุนในการประกอบอาชีพการผลิตทางการเกษตรทำให้ได้รับอัตราผลตอบแทนมากที่สุดถึง 1.25 เท่าของเงินลงทุน รองลงมาเป็นการลงทุนในการประกอบอาชีพค้าขาย ได้รับอัตราผลตอบแทนเท่ากับ 0.72 เท่าของเงินลงทุน และอาชีพด้านช่างได้รับอัตราผลตอบแทนเท่ากับ 0.68 เท่าของเงินลงทุน (ตารางที่ 18)

ตารางที่ 18 ผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้าน

ผลตอบแทนการใช้เงินกองทุน	เฉลี่ย (บาท/ปี)	เท่า
การผลิตทางการเกษตร	5,885	1.25
ด้านช่าง	8,161	72.0
ค้าขาย	8,333	0.68

การชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน

จากการสำรวจข้อมูล พบว่าสมาชิกกองทุนทั้ง 112 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 100 สามารถชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านได้ทั้งหมดและครบตามกำหนดเวลา เพราะในการขอกู้เงินกองทุนหมู่บ้านนั้น เป็นลักษณะการให้กู้เงินเป็นกลุ่มให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านในกลุ่มค้าประกันซึ่งกันและกัน หากมีสมาชิกคนใดคนหนึ่งค้างชำระ สมาชิกในกลุ่มจะไม่มีสิทธิกู้เงินกองทุนหมู่บ้านในปีต่อไปได้อีก ประกอบกับทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีระบบการติดตามหนี้ที่ดี จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีการชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านครบทุกตัวอย่าง ส่วนใหญ่สมาชิกกองทุน คิดเป็นร้อยละ 61.61 นำเงินที่ได้จากผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนมาชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน รองลงมาเป็นเงินที่ได้จากการกู้ยืมจากแหล่งอื่นมาชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านเป็นร้อยละ 28.57 จากเงินออมของกลุ่มตัวอย่างและอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 7.14 และ 2.68 ตามลำดับ (ตารางที่ 19)

ตาราง 19 แหล่งที่มาของเงินที่นำมาชำระหนี้เงินกู้กองทุนหมู่บ้าน

แหล่งที่มาของเงิน	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
ผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุน	69	61.61
การกู้ยืมจากแหล่งอื่นมาชำระคืน	32	28.57
เงินออม	8	7.14
อื่น ๆ	3	2.68
รวม	112	100.00

แหล่งเงินทุนของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

แหล่งเงินทุนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านประกอบด้วยธนาคารของรัฐ ธนาคารพาณิชย์ สหกรณ์และกลุ่มออมทรัพย์ และแหล่งเงินทุนนอกระบบ ซึ่งผลจากการสำรวจพบว่าสมาชิกกองทุนที่กู้เงินจากแหล่งเงินอื่น ๆ 105 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 93.75 โดยสมาชิกกองทุนคิดเป็นร้อยละ 85.71 ได้ขอกู้เงินจากธนาคารของรัฐ คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และธนาคารออมสิน สมาชิกกองทุน คิดเป็นร้อยละ 8.57 ได้ขอกู้เงินจากแหล่งเงินกู้นอกระบบ สมาชิกกองทุน คิดเป็นร้อยละ 4 ได้ขอกู้เงินจากสหกรณ์และกลุ่มออมทรัพย์อื่น ๆ และสมาชิกกองทุน คิดเป็นร้อยละ 1.91 ได้ขอกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์ (ตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 แหล่งเงินทุน

แหล่งเงินกู้	จำนวน (ตัวอย่าง)	ร้อยละ
ธนาคารของรัฐ	90	85.71
แหล่งเงินกู้นอกระบบ	9	8.57
สหกรณ์และกลุ่มออมทรัพย์อื่น ๆ	4	3.81
ธนาคารพาณิชย์เอกชน	2	1.91
รวม	105	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีผลต่อการสร้างรายได้

สมาชิกกองทุนเพศชาย มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.48 เท่าของเงินลงทุน มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.57 ส่วนสมาชิกกองทุนเพศหญิงมีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.44 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test ได้ค่า $P = 0.735$ ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น สรุปได้ว่า เพศของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างรายได้

สมาชิกกองทุนในช่วงอายุ 41-50 ปี มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.47 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.59 สมาชิกกองทุนในช่วงอายุ 31-40 ปี มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.44 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.43 สมาชิกกองทุนในช่วงอายุ 51-60 ปี มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.53 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 สมาชิกกองทุนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.44 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 และสมาชิกกองทุนที่มีอายุน้อยกว่า 30 ปี มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.41 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.39 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test ได้ค่า $P = 0.971$ ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น สรุปได้ว่า อายุของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างรายได้

สมาชิกกองทุนที่มีอาชีพการผลิตทางการเกษตร มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.46 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 สมาชิกกองทุนที่มีอาชีพ ค้าขาย มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.47 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.45 สมาชิกกองทุนที่มีอาชีพ ด้านช่างมีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.62 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.63 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test ได้ค่า $P = 0.829$ ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น สรุปได้ว่า อาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างรายได้

สมาชิกกองทุนที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.46 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 สมาชิกกองทุนที่ศึกษาดำกว่าประถมศึกษาตอนต้น มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.42 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.31 สมาชิกกองทุนที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือสูงกว่า มีการสร้างรายได้ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.54 เท่าของเงินลงทุน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.82 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ F-test ได้ค่า $P = 0.804$ ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น สรุปได้ว่า การศึกษาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างรายได้ (ตารางที่ 21)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 21 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรเพศ อายุ อาชีพ การศึกษากับการสร้างรายได้

ผลการทดสอบ	n	x	SD	สถิติ F
เพศ				
ชาย	73	1.11	0.91	0.08
หญิง	39	1.06	0.77	
อายุ (ปี)				
ต่ำกว่า 31	6	0.97	0.87	0.08
31-40	32	1.02	0.82	
41-50	38	1.10	0.91	
51-60	24	1.23	0.95	
มากกว่า 60	12	1.08	0.68	
อาชีพ				
การผลิตทางการเกษตร	97	1.08	0.86	0.24
ค้าขาย	11	1.15	0.83	
ด้านช่าง	4	1.37	1.03	
การศึกษา				
ไม่ได้รับการศึกษา หรือ				0.22
ศึกษาประถมศึกษาตอนต้น	14	0.42	0.31	
ประถมศึกษาตอนปลาย	84	0.46	0.48	
มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	14	0.54	0.82	

หมายเหตุ n คือ จำนวนตัวอย่าง

x คือ ค่าเฉลี่ยจำนวนเท่าของอัตราผลตอบแทนต่อเงินลงทุน

SD คือ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐานที่ 2 เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีผลต่อการสร้างงาน

สมาชิกกองทุนเพศชายมีการสร้างงานจำนวน 12 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 61 ตัวอย่าง สมาชิกกองทุนเพศหญิง มีการสร้างงานจำนวน 8 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 31 ตัวอย่าง ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Chi-Square ได้ค่า P-value = 0.592 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น สรุปได้ว่า เพศของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างงาน

สมาชิกกองทุนอายุต่ำกว่า 31 ปี มีการสร้างงานจำนวน 1 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 5 ตัวอย่าง สมาชิกกองทุนอายุอยู่ระหว่างช่วง 31-40 ปี มีการสร้างงานจำนวน 4 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 28 ตัวอย่าง สมาชิกกองทุนอายุอยู่ระหว่างช่วง 41-50 ปี มีการสร้างงานจำนวน 8 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 30 ตัวอย่าง สมาชิกกองทุนอายุอยู่ระหว่างช่วง 51-60 ปี มีการสร้างงานจำนวน 6 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 18 ตัวอย่าง สมาชิกกองทุนที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีการสร้างงานจำนวน 1 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 11 ตัวอย่าง ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Chi-Square ได้ค่า P-value = 0.649 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น สรุปได้ว่า อายุของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างงาน

สมาชิกกองทุนที่ประกอบอาชีพการผลิตทางการเกษตรมีการสร้างงานจำนวน 16 ตัวอย่าง ไม่มีการสร้างงานจำนวน 81 ตัวอย่าง สมาชิกกองทุนที่ประกอบอาชีพ ค้าขายมีการสร้างงานจำนวน 2 ตัวอย่าง ไม่มีการสร้างงานจำนวน 9 ตัวอย่าง สมาชิกกองทุนที่ประกอบอาชีพด้านช่างมีการสร้างงานจำนวน 2 ตัวอย่าง ไม่มีการสร้างงานจำนวน 2 ตัวอย่าง เมื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Chi-Square พบว่าไม่สามารถทดสอบได้ เนื่องจากข้อมูลของการประกอบอาชีพค้าขาย และด้านช่าง มีค่าความถี่น้อย จึงทำให้ไม่สามารถหาค่า P-value ได้ ดังนั้นจึงไม่สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานข้อนี้ได้

สมาชิกกองทุนที่ศึกษต่ำกว่าระดับประถมศึกษาตอนต้น มีการสร้างงานจำนวน 2 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 12 ตัวอย่าง สมาชิกกองทุนที่ศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย มีการสร้างงานจำนวน 13 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 71 ตัวอย่าง และสมาชิกกองทุนที่ศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือสูงกว่า มีการสร้างงานจำนวน 5 ตัวอย่าง ไม่สร้างงานจำนวน 9 ตัวอย่าง ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Chi-Square ได้ค่า P-value = 0.175 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนั้น สรุปได้ว่า การศึกษาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างงาน (ตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา กับ การสร้างงาน

เพศ	ความถี่		ผลการทดสอบ
	สร้างงาน (ตัวอย่าง)	ไม่สร้างงาน (ตัวอย่าง)	
เพศ			
ชาย	12	61	$X^2 = 0.288$
หญิง	8	31	Sig = 0.592
รวม	20	92	
อายุ (ปี)			
ต่ำกว่า 31	1	5	$X^2 = 2.473$
31-40	4	28	Sig = 0.649
41-50	8	30	
51-60	6	18	
มากกว่า 60	1	11	
รวม	20	92	
อาชีพ			
การผลิตทางการเกษตร	16	81	$X^2 = 2.941$
ค้าขาย	2	9	Sig = -
ด้านช่าง	2	2	
รวม	20	92	
การศึกษา			
ไม่ได้รับการศึกษา หรือ			
ศึกษาประถมศึกษาตอนต้น	2	12	$X^2 = 3.49$
ประถมศึกษาตอนปลาย	13	71	Sig = 0.175
มัธยมศึกษาหรือสูงกว่า	5	9	
รวม	20	92	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐานที่ 3 เพศ อายุ อาชีพ การศึกษาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน

จากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างสมาชิกกองทุนหมู่บ้านทั้งหมด 112 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 100 มีการชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านได้ครบทุกตัวอย่างและตรงตามกำหนดเวลา จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ สรุปได้ว่า เพศ อายุ อาชีพการศึกษา ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายเร่งด่วนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ โดยการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองขึ้น เพื่อช่วยให้ประชาชนมีอาชีพ มีทุนหมุนเวียนเพื่อส่งเสริมอาชีพ มีการสร้างอาชีพใหม่ มีรายได้ อันเป็นผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน แต่รัฐบาลยังคงมีความเป็นห่วงใยในเรื่องการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านได้มีการนำเงินกองทุนหมู่บ้านไปใช้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เพราะไม่เช่นนั้นแนวทางการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อแก้ปัญหาภาวะเศรษฐกิจจะไม่เกิดผลแต่อย่างใด ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาการใช้สินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยทำการสุ่มตัวอย่างจากประชาชนผู้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 112 ตัวอย่าง ได้ผลสรุปของการศึกษาดังต่อไปนี้

ผลการสำรวจข้อมูลทั่วไปของสมาชิกกองทุน พบว่าสมาชิกกองทุนมีอายุเฉลี่ย 47 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และแต่งงานแล้ว มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คนต่อครัวเรือน สมาชิก กองทุนมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนปลายเป็นจำนวนสูงที่สุดถึงร้อยละ 75.89 อาชีพที่สำคัญของสมาชิกกองทุน ได้แก่ การผลิตทางการเกษตร ค้าขาย ด้านช่าง โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือนของสมาชิกกองทุนในแต่ละอาชีพปีละ 67,924 243,977 และ 278,750 บาทต่อครัวเรือน ตามลำดับ

ผลการสำรวจถึงการใช้สินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้าน พบว่าสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ได้รับอนุมัติวงเงินกู้ในช่วง 5,000-10,000 บาทต่อคน อัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยร้อยละ 7.125 บาทต่อปี ซึ่งประเภทของการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านที่สำคัญ มีการนำไปใช้เพื่อพัฒนาอาชีพเดิม และใช้จ่ายหมุนเวียน ส่วนใหญ่มีการใช้เงินเพื่อการพัฒนาอาชีพเดิมมากที่สุดถึงร้อยละ 63.51 ของเงินกองทุน โดยนำไปใช้ในการผลิตทางการเกษตรมากที่สุด รองลงมาเป็นค้าขาย และด้านช่าง ในการนำเงินไปใช้จ่ายหมุนเวียนนั้น สมาชิกกองทุนได้มีการนำเงินไปใช้จ่ายในครัวเรือน และชำระคืนเงินกู้แหล่งเงินทุนอื่น ๆ ผลการตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านเมื่อเทียบกับผลตอบแทนที่ได้รับทั้งหมดจากการใช้เงินกองทุนของสมาชิกกองทุน พบว่าสมาชิกกองทุนที่ใช้เงินในการลงทุนผลิตทางการเกษตรได้รับผลตอบแทนจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาเป็นการลงทุนประกอบอาชีพด้านช่าง และค้าขาย โดยผลตอบแทนที่ได้รับจากการใช้เงินกองทุนหมู่บ้านเมื่อเทียบกับเงินลงทุนในแต่ละอาชีพ พบว่าการลงทุนในการประกอบอาชีพการผลิตทางการเกษตรทำให้ได้รับผลตอบแทนมากที่สุด รองลงมาเป็นการลงทุนในการประกอบอาชีพค้าขาย และอาชีพด้านช่าง ส่วนทางด้านชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านนั้น พบว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมาชิกกองทุนทั้ง 112 ตัวอย่าง หรือคิดเป็นร้อยละ 100 สามารถชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านได้ทั้งหมด และครบตามกำหนดเวลา โดยเงินที่นำมาชำระคืนนั้นส่วนใหญ่ได้มาจากผลตอบแทนการลงทุนจากเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 61.61 รองลงมาเป็นการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่น ๆ ซึ่งแหล่งเงินกู้ที่สำคัญ คือ ธนาคารของรัฐบาล เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.) และธนาคารออมสิน เป็นต้น จากเงินออมของตนเอง สหกรณ์และกลุ่มออมทรัพย์อื่น ๆ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ อาชีพ การศึกษาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างรายได้ และเพศ อายุ การศึกษาของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีความแตกต่างกันในการสร้างงาน ส่วนอาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกับการสร้างงานไม่สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้

จากการศึกษาในครั้งนี้ทำให้ทราบว่า การใช้สินเชื่อในโครงการกองทุนหมู่บ้านของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีการใช้เงินกู้กองทุนหมู่บ้านเพื่อนำไปพัฒนาอาชีพเดิม สร้างอาชีพใหม่ สร้างอาชีพเสริม สร้างงาน ทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น ตลอดจนนำไปใช้ลดรายจ่ายในการประกอบอาชีพและใช้จ่ายหมุนเวียน ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ต้องการให้เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสำหรับกองทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายและบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วน ส่วนทางด้าน การชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน สมาชิกกองทุนทั้งหมด มีการชำระคืนเงินกู้กองทุนหมู่บ้านครบตามกำหนดเวลา โดยส่วนใหญ่เงินที่นำมาชำระคืนนั้นได้มาจากผลตอบแทนการลงทุนจากเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน สรุปได้ว่านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายที่ทำให้เกิดการหมุนเวียนเงินกองทุนในระดับหมู่บ้าน ช่วยให้ชาวบ้านสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ช่วยแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบไปด้วยในโอกาสเดียวกัน อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาการใช้เงินของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน พบว่าสมาชิกบางรายมีการใช้เงินกองทุนไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ต่อคณะกรรมการกองทุน ดังนั้นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านในแต่ละกองทุนควรมีการติดตามการใช้เงินของสมาชิกที่กู้เงินไปว่ามีการใช้เงินตรงตามวัตถุประสงค์ที่เสนอต่อคณะกรรมการอนุมัติเงินกู้หรือไม่ เพราะสมาชิกบางรายมีการนำไปใช้จ่ายอย่างอื่นที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เมื่อถึงกำหนดชำระเงินกู้ ต้องกู้เงินจากแหล่งอื่นมาชำระ หรือตกเป็นภาระของผู้ร่วมตำบลที่จำเป็นต้องหาเงินมาชำระให้ตรงตามกำหนดเวลา ส่งผลให้เกิดเป็นภาระหนี้สินแก่สมาชิกกองทุนในภายหลัง

2. จากการลงพื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบสอบถามทำให้ทราบความคิดเห็นของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านเพิ่มเติมว่า ปริมาณเงินกู้ยืมที่ได้รับการอนุมัตินั้นมีปริมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ ดังนั้นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านควรมีการจัดสรรเงินให้ มีปริมาณที่เพียงพอต่อความต้องการของสมาชิก เพื่อที่สมาชิกจะได้นำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพราะสมาชิกบางรายที่ได้รับเงินกู้ยืม จะมีการนำเงินไปใช้ในการบริโภคมากกว่าการนำไปลงทุน ประกอบอาชีพ กรณีที่สมาชิกในบางกองทุนมีจำนวนมาก ทางคณะกรรมการควรมีการประชุมร่วมกับสมาชิกเพื่อตกลงให้มีการผลัดเปลี่ยนกันในการกู้ยืมเงินกองทุนในแต่ละปี หรือหากสมาชิกไม่ยินยอม ทางคณะกรรมการควรทำการจัดสรรเงินกู้ยืมให้มีความเหมาะสมกับจำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

3. จากการศึกษาพบว่าการกู้เงินของสมาชิกกองทุนมีการนำไปใช้ลงทุนในอาชีพเดิมเป็นส่วนใหญ่และเกิดการสร้างอาชีพใหม่น้อยมาก ดังนั้นทางรัฐบาลควรมีการจัดส่งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการส่งเสริมการประกอบอาชีพ และแนวทางในการประกอบอาชีพ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของการประกอบอาชีพเดิมที่มีอยู่ให้แก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกมีโอกาสในการสร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ หรือเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเอง โดยใช้แหล่งเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้านและเป็นแนวทางที่ทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ได้มากอีกทางหนึ่ง อันจะส่งผลให้นโยบายกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามเป้าหมายมากยิ่งขึ้น

4. จากการศึกษาอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของกองทุนหมู่บ้าน พบว่าอัตราดอกเบี้ยของกองทุนหมู่บ้านแต่ละกองทุนเกิดจากการลงความเห็นในที่ประชุมร่วมกันของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งกองทุนหมู่บ้านบางกองทุนได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยที่สูงเกินไป ดังนั้นรัฐบาลจึงควรเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับให้มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมให้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน อัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมควรมีการกำหนดให้ต่ำกว่าสถาบันการเงินของรัฐ เช่น กำหนดให้ต่ำกว่าดอกเบี้ยของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) เป็นต้น เนื่องจากกองทุนหมู่บ้านส่วนใหญ่ตั้งอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไว้ถึงร้อยละ 7-10 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทำให้สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่มีการกำหนดอัตราดอกเบี้ยไว้สูงต้องรับภาระในการชำระดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นอีก ซึ่งอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสมไม่ควรเกินร้อยละ 6 ต่อปี

5. จากการศึกษาการทดสอบสมมติฐาน อาชีพของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีผลต่อการสร้างงาน พบว่าไม่สามารถทดสอบได้เนื่องจากข้อมูลการประกอบอาชีพมีค่าความถี่น้อย จึงไม่สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการเพิ่มขนาดของตัวอย่างให้มีปริมาณมากขึ้น และขยายขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีการกระจายความถี่อย่างเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กมลลักษณ์ ดิษยพันธ์. 2545. ศักยภาพและปัญหาในการจัดการกองทุนหมู่บ้านจังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: การค้นคว้าแบบอิสระ ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เฉลย แสงอุสาห์. 2544. การก่อเกิด การพัฒนา และการนำไปปฏิบัติของนโยบายการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ชลิตา บุษราคัม. 2545. ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของกรรมการหมู่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีกิ่งอำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ดวงฤดี พรหมกลีกร. 2545. ผลกระทบของกองทุนหมู่บ้านที่มีต่อภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ: กรณีศึกษา อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทม พุทธวงศ์. 2539. ปัญหาการให้สินเชื่อเกษตรกรของธนาคารพาณิชย์ในจังหวัดลำปาง. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิกร มาตุพรหม. 2542. ปัจจัยที่มีผลต่อการชำระคืนสินเชื่อการเกษตรของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาฝาง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เบญจมาศ วงษ์สุวรรณ. 2545. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนชุมชนเมืองในการดำเนินงานกองทุนชุมชนเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- มณี ชุตินาฎกุล. 2543. ผลที่เกิดขึ้นจากการนำสินเชื่อการเกษตรไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต: ศึกษาเฉพาะกรณี ธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) เกษตรกรในพื้นที่ภาคกลาง. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขงยุทธ์ เจริญรัตน์ . 2545. การประเมินผลการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้าน และ ชุมชนเมือง ศึกษาเฉพาะกรณี กองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ยิ่งยศ ศรีจรูญ . 2545. การประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษาจังหวัด อุบลราชธานี. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหาร ศาสตร์.

ภูริษา เหมรา. 2545. ความคิดเห็นของคณะกรรมการระดับเขตต่อการดำเนินงานตามนโยบายกอง ทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง: ศึกษาเฉพาะกรณีกองทุนชุมชนเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วชิรวัฒน์ บุญธิมา. 2542. ความต้องการสินเชื่อของลูกค้านานาชาติเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องในการเกษตร. เชียงใหม่: วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุกิจ เรียมประเสริฐ. 2545. ความพึงพอใจของประชาชนต่อโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนที่เป็นสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร: วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

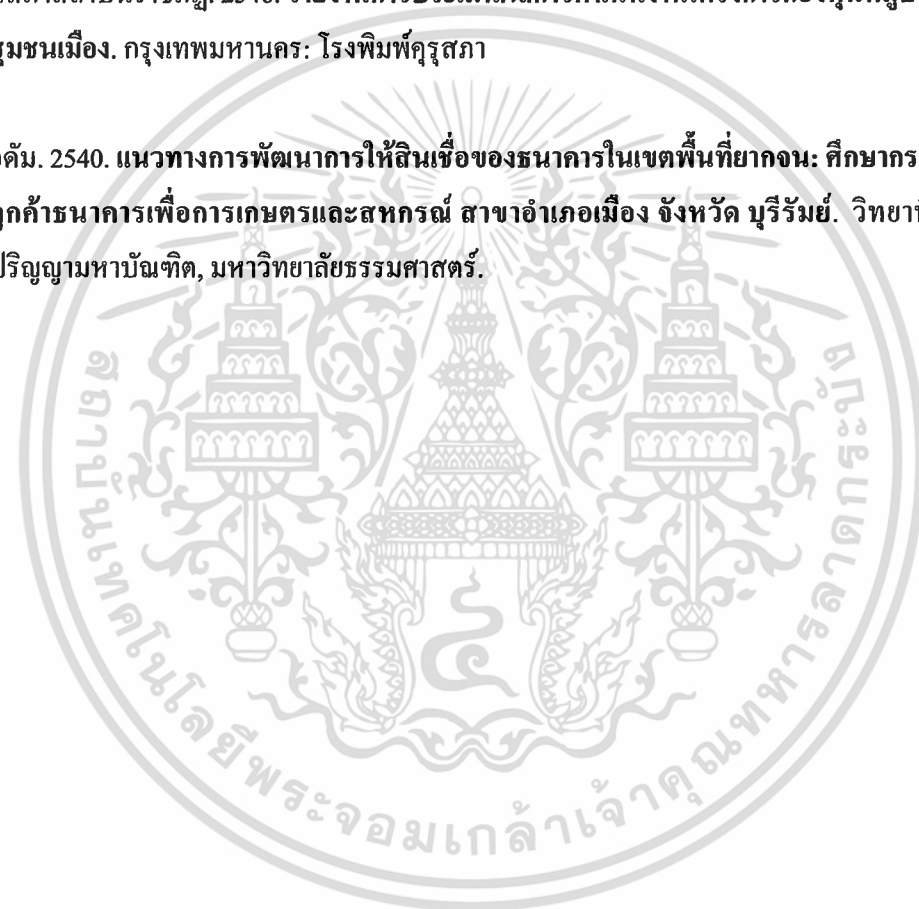
สุมลมาลัย เตียวไต้. 2545. ความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชน เมือง กรณีศึกษาตำบลคอนขมพู อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพมหานคร: วิทยา นิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2544. คู่มือสำหรับประชาชนเพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพมหานคร:สำนักงาน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วย การจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ. 2546. รายงานการประเมินผลการดำเนินงานโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา

อาลีนา อัดัม. 2540. แนวทางการพัฒนาการให้สินเชื่อของธนาคารในเขตพื้นที่ยากจน: ศึกษากรณีกลุ่มลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ สาขาอำเภอเมือง จังหวัด บุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เรื่อง การใช้สินเชื่อใน โครงการกองทุนหมู่บ้าน กรณีศึกษาอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลของท่านหรือเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้กรอกแบบสอบถาม

1. เพศ () ชาย () หญิง
2. อายุ ปี
3. สถานภาพการสมรส () โสด () แต่งงาน () หย่าร้าง () หม้าย
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัวทั้งหมด.....คน ชาย.....คน หญิง.....คน
5. การศึกษา

() ต่ำกว่าประถมศึกษาตอนต้น	() ประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6)
() มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3)	() มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4-ม.6)
() ประกาศนียบัตรอาชีวศึกษา	() ปริญญาตรีขึ้นไป
6. การประกอบอาชีพในปัจจุบัน
 1. การผลิตทางการเกษตร

อาชีพ	เนื้อที่ (ไร่)	เงินลงทุน (บาท)	ผลผลิต	
			หน่วย	จำนวน(บาท)
การผลิตทางการเกษตร แยกเป็น				
() ทำนา.....				
() ทำไร่.....				
() เลี้ยงสัตว์.....				
() การประมง.....				
() อื่นๆ				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ค่าขาย (ระบุ).....
3. การช่าง (ระบุ).....
4. อุตสาหกรรมในครอบครัว (ระบุ).....
5. อื่นๆ (ระบุ).....

7. ท่านมีรายได้จากการประกอบอาชีพ (รวมข้อ 2-5).....บาท/ปี

8. ท่านมีรายได้เพียงพอต่อการใช้จ่ายหรือไม่ () เพียงพอ () ไม่เพียงพอ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน

9. ปัจจุบันท่านกู้เงินจากแหล่งเงินกู้แหล่งใดบ้าง

แหล่งเงินกู้	จำนวนสัญญา	กำหนดชำระคืน	จำนวนเงินกู้	อัตราดอกเบี้ย	การชำระคืน	จำนวนเงิน	ที่มาของเงินที่ใช้ชำระ
แหล่งเงินกู้ในระบบ							
() เงินกองทุนหมู่บ้าน							
() ธ.ก.ส.							
() สหกรณ์การเกษตร							
() ธนาคารพาณิชย์							
แหล่งเงินกู้นอกระบบ							
() เพื่อนบ้าน							
() ญาติพี่น้อง							
() นายทุนเงินกู้							
() อื่นๆ (ระบุ).....							

10. หลังจากที่ท่านกู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านไปแล้ว ท่านมีการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพหรือไม่

() ไม่มีการเปลี่ยนแปลง

() เปลี่ยนแปลง จากอาชีพเดิม.....เป็นอาชีพ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. ท่านนำเงินที่กู้จากเงินกองทุนหมู่บ้านทั้งหมดไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือกิจกรรมใดบ้าง

11.1 มีการนำไปพัฒนาอาชีพปัจจุบัน

1. การผลิตทางการเกษตร

อาชีพ	เนื้อที่ (ไร่)	เงินลงทุน (บาท)	ผลผลิต	
			หน่วย	จำนวน(บาท)
การผลิตทางการเกษตร แยกเป็น				
() ทำนา.....				
() ทำไร่.....				
() เลี้ยงสัตว์.....				
() การประมง.....				
() อื่นๆ				

2. ค้าขาย (ระบุ).....

3. การช่าง (ระบุ).....

4.อุตสาหกรรมในครอบครัว (ระบุ).....

5.อื่นๆ (ระบุ).....

11.2 มีการนำไปประกอบอาชีพใหม่ คือ.....

11.3 มีการนำไปประกอบอาชีพเสริม คือ.....

11.4 นำไปใช้ในการลดค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ

การลดค่าใช้จ่าย	จำนวนเงิน(บาท)
() ซื้อปัจจัยการผลิตการเกษตร เช่น ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลง	
() ซื้อวัสดุปัจจัยเพื่อการขาย	
() ซื้อวัสดุอุปกรณ์ด้านช่าง	
() ซื้อปัจจัยการผลิตทางอุตสาหกรรม	
() อื่นๆ(ระบุ).....	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11.5 นำไปใช้จ่ายหมุนเวียนในชีวิตประจำวัน

การใช้จ่ายหมุนเวียน	จำนวนเงิน(บาท)
() ค่าใช้จ่ายในครัวเรือน	
() ค่ารักษาพยาบาล	
() ค่าศึกษาเล่าเรียนบุตร	
() ซื่อเครื่องใช้อำนวยความสะดวก	
() อื่นๆ(ระบุ).....	

11.6 นำไปชำระหนี้จากการกู้เงิน แหล่งเงินกู้อื่นๆ

แหล่งเงินกู้	จำนวนเงินที่ใช้ชำระ(บาท)
() สหกรณ์การเกษตร	
() ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	
() ธนาคารพาณิชย์	
() เพื่อนบ้าน	
() นายทุนเงินกู้	
() ญาติพี่น้อง	
() อื่นๆ (ระบุ).....	

12. การใช้เงินทุนในการประกอบอาชีพ

- 12.1 ประกอบอาชีพปัจจุบันทั้งหมดจำนวน.....บาท/ปี
 ในจำนวนนี้เป็นเงินที่กู้จากเงินกองทุนหมู่บ้านจำนวน.....บาท/ปี
 ก่อให้เกิดรายได้รวม จำนวนบาท/ปี
- 12.2 ประกอบอาชีพใหม่ทั้งหมด จำนวน.....บาท/ปี
 ในจำนวนนี้เป็นเงินที่กู้จากเงินกองทุนหมู่บ้านจำนวน.....บาท/ปี
 ก่อให้เกิดรายได้รวม จำนวนบาท/ปี
- 12.3 ประกอบอาชีพเสริมทั้งหมด จำนวนบาท/ปี
 ในจำนวนนี้เป็นเงินที่กู้จากเงินกองทุนหมู่บ้านจำนวน... ..บาท/ปี
 ก่อให้เกิดรายได้รวม จำนวนบาท/ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป MINITAB

สมมติฐาน เพศ ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีผลต่อการสร้างรายได้

One-way ANOVA: รายได้ versus เพศ

Analysis of Variance for รายได้

Source	DF	SS	MS	F	P
sex	1	0.031	0.031	0.12	0.735
Error	110	29.495	0.268		
Total	111	29.526			

Level	N	Mean	StDev	Individual 95% CIs For Mean Based on Pooled StDev	
1	73	0.4826	0.5705	(- - - - - * - - - - -)	
2	39	0.4477	0.3994	(- - - - - * - - - - -)	

Pooled StDev = 0.5178 0.30 0.40 0.50 0.60

สมมติฐาน อายุ ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ไม่มีผลต่อการสร้างรายได้

One-way ANOVA: รายได้ versus อายุ

Analysis of Variance for รายได้

Source	DF	SS	MS	F	P
age	4	0.144	0.036	0.13	0.971
Error	107	29.382	0.275		
Total	111	29.526			

Level	N	Mean	StDev	Individual 95% CIs For Mean Based on Pooled StDev	
1	6	0.4100	0.3777	(- - - - - * - - - - -)	
2	32	0.4447	0.4344	(- - - - - * - - - - -)	
3	38	0.4726	0.5904	(- - - - - * - - - - -)	
4	24	0.5317	0.6246	(- - - - - * - - - - -)	
5	12	0.4400	0.2936	(- - - - - * - - - - -)	

Pooled StDev = 0.5240 0.00 0.25 0.50 0.75

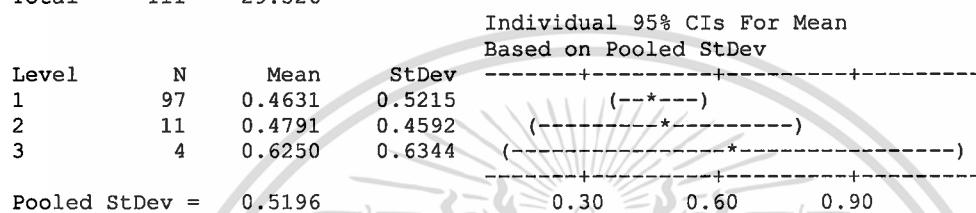
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐาน อาชีพ ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีผลต่อการสร้างรายได้

One-way ANOVA: รายได้ versus อาชีพ

Analysis of Variance for รายได้

Source	DF	SS	MS	F	P
C9	2	0.102	0.051	0.19	0.829
Error	109	29.424	0.270		
Total	111	29.526			

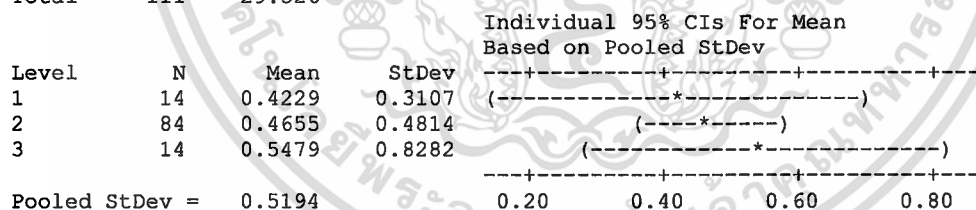

สมมติฐาน การศึกษา ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีผลต่อการสร้างรายได้

One-way ANOVA: รายได้ versus การศึกษา

Analysis of Variance for รายได้

Source	DF	SS	MS	F	P
lern	2	0.118	0.059	0.22	0.804
Error	109	29.408	0.270		
Total	111	29.526			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐาน เพศ ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีผลต่อการสร้างงาน

Tabulated Statistics: การสร้างงาน, เพศ

Rows: การสร้างงาน Columns: เพศ

	1	2	All
1	16.44 10.71 12	20.51 7.14 8	17.86 17.86 20
2	83.56 54.46 61	79.49 27.68 31	82.14 82.14 92
All	100.00 65.18 73	100.00 34.82 39	100.00 100.00 112

Chi-Square = 0.288, DF = 1, P-Value = 0.592

Cell Contents --

% of Col
% of Tbl
Count

สมมติฐาน อายุ ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีผลต่อการสร้างงาน

Tabulated Statistics: การสร้างงาน, อายุ

Rows: การสร้างงาน Columns: อายุ

	1	2	3	4	5	All
1	16.67 0.89 1	12.50 3.57 4	21.05 7.14 8	25.00 5.36 6	8.33 0.89 1	17.86 17.86 20
2	83.33 4.46 5	87.50 25.00 28	78.95 26.79 30	75.00 16.07 18	91.67 9.82 11	82.14 82.14 92
All	100.00 5.36 6	100.00 28.57 32	100.00 33.93 38	100.00 21.43 24	100.00 10.71 12	100.00 100.00 112

Chi-Square = 2.473, DF = 4, P-Value = 0.649

4 cells with expected counts less than 5.0

Cell Contents --

% of Col
% of Tbl
Count

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สมมติฐาน อาชีพ ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีผลต่อการสร้างงาน

Tabulated Statistics: การสร้างงาน, อาชีพ

	Rows: การสร้างงาน			Columns: อาชีพ
	1	2	3	All
1	16.49	18.18	50.00	17.86
	14.29	1.79	1.79	17.86
	16	2	2	20
2	83.51	81.82	50.00	82.14
	72.32	8.04	1.79	82.14
	81	9	2	92
All	100.00	100.00	100.00	100.00
	86.61	9.82	3.57	100.00
	97	11	4	112

Chi-Square = 2.941, DF = 2

* WARNING * 1 cells with expected counts less than 1.0

* Chi-Square approximation probably invalid

3 cells with expected counts less than 5.0

Cell Contents --

% of Col

% of Tbl

Count

สมมติฐาน การศึกษา ของสมาชิกกองทุนหมู่บ้านไม่มีผลต่อการสร้างงาน

Tabulated Statistics: การสร้างงาน, การศึกษา

	Rows: การสร้างงาน			Columns: การศึกษา
	1	2	3	All
1	14.29	15.48	35.71	17.86
	1.79	11.61	4.46	17.86
	2	13	5	20
2	85.71	84.52	64.29	82.14
	10.71	63.39	8.04	82.14
	12	71	9	92
All	100.00	100.00	100.00	100.00
	12.50	75.00	12.50	100.00
	14	84	14	112

Chi-Square = 3.490, DF = 2, P-Value = 0.175

2 cells with expected counts less than 5.0

Cell Contents --

% of Col

% of Tbl

Count

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้